VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ HAI
25.11.2024 (25.10 Giáp Thìn)
Số 142 (4119)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

QUỐC HỘI THÔNG QUA LUẬT DI SẢN VĂN HÓA (SỬA ĐỔI):

Văn hóa chính là linh hồn của dân tộc

● **Bước tiến mới trong hành lang pháp lý bảo tồn, phát huy giá trị di sản** [8+9]

Cô và trò Trường THPT Vĩnh Lộc (Thanh Hóa) tham quan, trải nghiệm tại di sản văn hóa thế giới Thành nhà Hồ **Ảnh: ĐÌNH MINH**

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Tháo rời những "điểm nghẽn" thờ ơ

● **THỤY BẤT NHI**

Dư luận những ngày qua đặc biệt chú ý đến hai từ "điểm nghẽn" khi nhận ra chủ trương lớn của Trung ương, về vận động phát triển kinh tế, xã hội đất nước, cần tích cực thúc đẩy sự đổi mới, đột phá sáng tạo, từ trong chính nhận thức và hành động của mỗi con người. Mạnh dạn đấu tranh với cái xấu, cái tiêu cực đã là một chọn lựa tốt, nhưng đồng cảm được, quan tâm hơn đến những vấn đề rất bình thường của cuộc sống, dẫn đến những chia sẻ, đồng cảm cần thiết, là chọn lựa quan trọng hơn của mỗi người.

(Xem tiếp trang 2)

HỘI NGHỊ QUỐC TẾ VỀ DU LỊCH NÔNG THÔN LẦN THỨ NHẤT CỦA UN TOURISM:

Thúc đẩy phát triển bền vững du lịch nông thôn

[6]

Để miền "núi Ấn, sông Trà" không chỉ là tiềm năng

[7]

VIẾT TIẾP BÀI *AI DỰNG TƯỢNG NHÀ CHÍ SĨ PHAN BỘI CHÂU Ở THÀNH VINH?*:

Sẽ lập đoàn kiểm tra xem xét theo quy định

[4]

Tổng thống Bulgaria đến Hà Nội, bắt đầu thăm chính thức Việt Nam

Chiều 24.11, Tổng thống Cộng hòa Bulgaria Rumen Radev và phu nhân Desislava Radeva đến Hà Nội, bắt đầu thăm chính thức Việt Nam theo lời mời của Chủ tịch nước Lương Cường từ ngày 24 - 28.11. Ra đón đoàn ở sân bay quốc tế Nội Bài có Bộ trưởng Bộ GD&ĐT Nguyễn Kim Sơn; Thứ trưởng Bộ Ngoại giao Phạm Thanh Bình; Đại sứ Việt Nam tại Bulgaria Đỗ Hoàng Long; cùng một số cán bộ của Văn phòng Chủ tịch nước, Bộ Ngoại giao.

Đây là chuyến thăm đầu tiên sau 11 năm của Tổng thống Bulgaria và cũng là chuyến thăm Việt Nam đầu tiên của ông Rumen Radev trên cương vị Tổng thống. Theo Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Phạm Thu Hằng, chuyến thăm diễn ra trong bối cảnh quan hệ Việt Nam - Bulgaria phát triển tích cực trên hầu hết các lĩnh vực. Về chính trị và ngoại giao, Bulgaria là một trong những nước đầu tiên thiết lập quan hệ ngoại giao với Việt Nam vào năm 1950. Thời gian qua, hai bên thường xuyên trao đổi đoàn các cấp, đặc biệt là cấp cao và phối hợp chặt chẽ, ủng hộ lẫn nhau tại các diễn đàn đa phương. Về hợp tác kinh tế, thương mại, hai nước cũng có những tiến triển, như giai đoạn 2021-2023, thương mại giữa hai nước là 200 triệu USD/năm, tăng gần gấp đôi so với giai đoạn năm 2019-2020. Giữa hai nước có một lĩnh vực hợp tác truyền thống và hết sức quan trọng, đó là hợp tác giáo dục và đào tạo. Trước đây, Bulgaria đã đào tạo cho Việt Nam rất nhiều cán bộ khoa học và công nhân kỹ thuật tay nghề cao, với 3.600 cán bộ khoa học và khoảng 30.000 công nhân kỹ thuật cao.

Hợp tác lao động giữa hai nước cũng là một lĩnh vực tiềm năng. Hợp tác địa phương cũng được duy trì và thúc đẩy với việc thiết lập nhiều cặp quan hệ hợp tác giữa các địa phương Việt Nam và Bulgaria.

P.V

Triển lãm "Hoàng Sa, Trường Sa - Biển, đảo thiêng liêng"

Bộ Tư lệnh Vùng 5 Hải quân vừa phối hợp với Cục Văn thư và Lưu trữ Nhà nước (Bộ Nội vụ), Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam và Bảo tàng Hải quân tổ chức Triển lãm "Hoàng Sa, Trường Sa - Biển, đảo thiêng liêng" tại đảo Phú Quốc (Kiên Giang). Triển lãm thu hút hàng nghìn lượt cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang và các tầng lớp nhân dân trên địa bàn đến tham quan.

Triển lãm "Hoàng Sa, Trường Sa - Biển, đảo thiêng liêng" giới thiệu gần 200 tài liệu, bản đồ, hình ảnh lưu trữ quý tại Trung tâm Lưu trữ quốc gia Việt Nam, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam, Bảo tàng Hải quân, Bộ Tư lệnh Vùng 5 Hải quân và các tài liệu sưu tầm từ cơ quan lưu trữ, thư viện quốc gia Pháp, Mỹ… phản ánh lịch sử xác lập chủ quyền của Việt Nam đối với quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa; quá trình đấu tranh bảo vệ, giữ vững chủ quyền biển, đảo; tinh thần sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ lãnh thổ, lãnh hải của quân và dân Việt Nam. Đặc biệt, triển lãm trưng bày, giới thiệu nhiều tài liệu trong Phông lưu trữ quốc gia Việt Nam từ thế kỷ XVII đến nay. Trong đó có các tài liệu Châu bản, Mộc bản triều Nguyễn đã được UNESCO ghi danh là di sản tư liệu thế giới. Đây là những tư liệu lịch sử chân thực, khách quan, đáng tin cậy khẳng định chủ quyền của Việt Nam tại quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa.

V.D

Bắc Bộ trời chuyển rét

Theo Trung tâm Dự báo Khí tượng Thủy văn Quốc gia, đêm 24.11 và ngày 25.11, khu vực từ Quảng Trị đến Phú Yên có mưa, mưa vừa, cục bộ có nơi mưa to và dông với lượng mưa từ 15-40mm, cục bộ có nơi trên 80mm, trong mưa dông có khả năng xảy ra lốc, sét và gió giật mạnh. Mưa lớn cục bộ có khả năng gây ra tình trạng ngập úng tại các vùng trũng, thấp; lũ quét trên các sông, suối nhỏ, sạt lở đất trên sườn dốc.

Từ chiều tối và đêm 25.11, bộ phận không khí lạnh phía Bắc sẽ ảnh hưởng đến các tỉnh phía Đông Bắc Bộ, sau đó ảnh hưởng đến Bắc Trung Bộ, phía Tây Bắc Bộ và Trung Trung Bộ. Ngày 26.11, Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ trời chuyển lạnh, vùng núi trời rét. Từ đêm 26.11, khu vực Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ trời chuyển rét. Nhiệt độ thấp nhất trong đợt không khí lạnh này ở Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ phổ biến từ 16-18 độ C, vùng núi 12-14 độ C, vùng núi cao dưới 10 độ C. Khu vực Hà Nội, từ tối 25.11 đến sáng 26.11, có mưa rải rác. Ngày 26.11 trời chuyển lạnh, từ đêm 26.11 trời chuyển rét. Nhiệt độ thấp nhất trong đợt không khí lạnh này phổ biến 17-19 độ C.

B.N

Tháo rời...

(Tiếp theo trang 1)

Theo đó, trong một vài ngày qua, cái khí chất thay đổi, quan tâm của cộng đồng xã hội đối với những vấn đề tinh tế hơn trong cuộc sống, đã được biểu đạt. "Con chúc cô bò nhanh như con cua". Lời chúc dịp 20.11 này của một cậu học trò tiểu học, gần như trở thành tâm điểm được sẻ chia và bày tỏ yêu thương, với cả một cộng đồng mạng xã hội. Cô giáo trong đoạn clip ghi nhận những món quà tri ân trong ngày Hiến chương Nhà giáo, đã thật sự hạnh phúc khi nhận các lời chúc, món quà từ học sinh của mình, và nhiều hơn thế, là sự hoan hô cổ vũ của cả cộng đồng xã hội. Chưa bao giờ, câu chuyện ân nghĩa thầy trò, giữa thời cuộc khó khăn hiện nay lại được khen ngợi và quan tâm đến vậy.

Cũng tương tự thế, hình ảnh về những phụ huynh xếp hàng ngay ngắn ở cổng trường khi đón con ở một trường tiểu học Quảng Trị, đã thu hút rất nhiều lượt chia sẻ và đồng thuận từ cộng đồng mạng xã hội. Hình ảnh tích cực ấy đã đẩy dạt đi những hình ảnh chen lấn, lộn xộn đâu đó trong cuộc sống hằng ngày, ở nơi đô thị, khiến mỗi người tự nhiên nhận ra lẽ xấu, đẹp trong hành vi cư xử của mình, qua đó thức tỉnh trách nhiệm và những giá trị tốt đẹp hơn. Rõ ràng, những mẩu chuyện nhỏ này thể hiện một tâm lý khác biệt của xã hội, trước những gì đang diễn ra. Thay vì những lên án, dè bỉu, nhìn tiêu cực ở mỗi sự việc, cộng đồng đang khác đi, nhìn thấy những "điểm nghẽn" văn hóa ứng xử, mà cùng nhau thay đổi, và từ đó tác động tích cực hơn đến nhận thức, suy nghĩ ở mỗi con người.

Trong một góc cạnh khác, ngành Văn hóa những ngày qua đặc biệt lưu tâm đến Ngày Di sản Việt Nam, đồng loạt đưa ra các thông tin về những bảo vật văn hóa, những chứng nhận di sản văn hóa ở mỗi tỉnh thành. Đó là kết quả ghi nhận sự nỗ lực của các cấp ngành Văn hóa địa phương, từ bảo tàng, khảo cổ đến xây dựng các chiến lược phát triển văn hóa gắn với thực tiễn đời sống hơn. Không ít nhà nghiên cứu cho rằng, trước đây, câu chuyện về bảo vật, về khảo cổ học… là sự việc chuyên môn, ít người quan tâm. Song đến nay, khi danh mục các bảo vật ở địa phương, dù mới đề xuất, cũng đã được lan tỏa, chia sẻ thông tin với cộng đồng, qua đó xóa đi những khoảng cách nhận thức xã hội về trách nhiệm chung tay của mỗi con người. Bảo vật quốc gia, di sản văn hóa, không còn là những đề tài xa lạ với mọi người nữa, mà ngược lại, trở thành câu chuyện đời thường, được chia sẻ và bận tâm. Điều này, lại tháo gỡ "điểm nghẽn" trong tâm lý cuộc sống lâu nay, sự thờ ơ của nhiều người trước các vấn đề văn hóa, do thói quen, điều kiện sinh hoạt cũ mà thiếu vắng đi. Để khi ngành Văn hóa đặt lại câu chuyện với mỗi vùng đất, mỗi khu vực thì người dân, và cả cộng đồng ở đó, bắt đầu thay đổi thái độ, thật sự quan tâm hơn và cầu thị điều tích cực hơn.

Người xưa từng nhìn nhận, một xã hội đáng lo là khi điều tốt không được quan tâm, điều xấu bị thờ ơ, tùy tiện. Thay đổi hẳn thái độ này, từ trong hành động cá nhân, nhân một ngày Hiến chương, nhân một ngày Di sản, thật sự là điều đáng mừng, đáng ghi nhận. Và ngành Văn hóa, với nỗ lực ghi nhận, thay đổi ấy, đang từ từ cải thiện giao tiếp, ứng xử của mỗi người, tốt đẹp hơn.■

Kế hoạch tổ chức Hội nghị tổng kết công tác VHTTDL năm 2024

Bộ VHTTDL vừa ban hành Kế hoạch số 5144/KH-BVHTTDL về tổ chức Hội nghị tổng kết công tác năm 2024 và triển khai nhiệm vụ trọng tâm năm 2025 của ngành VHTTDL. Hội nghị nhằm kiểm điểm, đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao năm 2024 của toàn ngành; kết quả thực hiện Kết luận chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Hội nghị tổng kết năm 2023 của ngành VHTTDL; phân tích những kết quả đạt được; những tồn tại, khó khăn, vướng mắc; nguyên nhân chủ quan, khách quan trên từng lĩnh vực công tác.

Đồng thời, xác định phương hướng, nhiệm vụ giải pháp trọng tâm năm 2025; phấn đấu thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ phát triển về văn hóa, gia đình, thể thao và du lịch tại Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Nghị quyết số 50/NQ-CP ngày 20.5.2021 của Chính phủ, Kế hoạch phát triển kinh tế, xã hội 5 năm 2021-2025. Cùng với đó, kịp thời giải quyết những kiến nghị, đề xuất của các địa phương thuộc thẩm quyền, trách nhiệm quản lý nhà nước của Bộ VHTTDL. Hội nghị với chủ đề "Xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc - Động lực phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới - Kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam", tập trung vào các nội dung cơ bản, gồm: Đánh giá kết quả thực hiện công tác văn hóa, gia đình, thể thao và du lịch năm 2024; những tồn tại, hạn chế, nguyên nhân và giải pháp khắc phục; Kết quả thực hiện nhiệm vụ được giao tại các văn bản chỉ đạo, các chương trình, kế hoạch, chỉ thị của Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ; Phương hướng, nhiệm vụ và giải pháp triển khai nhiệm vụ trọng tâm năm 2025 của ngành.

Theo Kế hoạch, hội nghị dự kiến sẽ diễn ra trong 1 ngày của tháng 12.2024 bằng hình thức trực tiếp kết hợp trực tuyến tại điểm cầu Trung tâm Hội nghị quốc tế (11 Lê Hồng Phong, Hà Nội) và điểm cầu 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Bộ VHTTDL yêu cầu, hội nghị đánh giá toàn diện, khách quan, thực chất kết quả thực hiện nhiệm vụ phát triển VHTTDL năm 2024 của Trung ương và địa phương; các nội dung trao đổi, thảo luận tại Hội nghị phải có trọng tâm, trọng điểm và có sự phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, đơn vị, địa phương liên quan.

L.SƠN

Phối hợp tổ chức "Liên hoan Âm nhạc Asean - 2025"

Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông vừa ký văn bản 5164/BVHTTDL-NTBD gửi UBND tỉnh Đắk Lắk về việc phối hợp tổ chức "Liên hoan Âm nhạc Asean - 2025". Theo đó, nhằm triển khai Quyết định số 4418/QĐ-BVHTTDL của Bộ trưởng Bộ VHTTDL về việc phê duyệt "Đề án tổ chức Cuộc thi, Liên hoan nghệ thuật chuyên nghiệp giai đoạn 2021-2030" và Kế hoạch công tác năm 2025, Bộ VHTTDL dự kiến tổ chức "Liên hoan Âm nhạc Asean - 2025" trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk. Thời gian tổ chức liên hoan trong tháng 5.2025 tại Trung tâm Văn hóa tỉnh Đắk Lắk.

Liên hoan là sự kiện văn hóa nghệ thuật có ý nghĩa nhằm thúc đẩy quan hệ hợp tác quốc tế, giao lưu văn hóa giữa Việt Nam với các quốc gia trong khu vực; bên cạnh đó là dịp để tỉnh Đắk Lắk giới thiệu đến du khách trong nước và bạn bè quốc tế về hình ảnh một địa phương tươi đẹp, thân thiện và hiếu khách; một địa phương giàu tiềm năng, thế mạnh kết nối phát triển du lịch với các giá trị di sản, văn hóa truyền thống của dân tộc, là điểm đến thân thiện, an toàn.

T.SƯƠNG

BỘ TRƯỞNG NGUYỄN VĂN HÙNG:

"Đây không phải là thành tích của riêng mỗi cá nhân"

● **PHƯƠNG ANH; ảnh: TR.HUẤN**

"Việc trao tặng Kỷ niệm chương Vì Sự nghiệp Thanh tra nhân kỷ niệm 79 năm truyền thống ngành Thanh tra là niềm vinh dự, có ý nghĩa vô cùng sâu sắc đối với cá nhân tôi và Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy. Đây cũng là niềm vui chung của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong ngành VHTTDL…".

Tổng Thanh tra Chính phủ Đoàn Hồng Phong, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cùng các đại biểu chụp ảnh kỷ niệm tại buổi lễ

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng chia sẻ tại lễ trao tặng Kỷ niệm chương Vì Sự nghiệp Thanh tra đối với lãnh đạo Bộ VHTTDL, diễn ra vào cuối tuần qua.

Lễ trao tặng Kỷ niệm chương Vì Sự nghiệp Thanh tra đối với lãnh đạo Bộ VHTTDL đã được Bộ VHTTDL và Thanh tra Chính phủ tổ chức nhân kỷ niệm 79 năm Ngày truyền thống Thanh tra Việt Nam (23.11.1945 - 23.11.2024). Tại buổi lễ, Tổng Thanh tra Chính phủ Đoàn Hồng Phong đã trang trọng trao tặng Kỷ niệm chương cho Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy. Tại các Quyết định số 603/QĐ-TTCP và 604/QĐ-TTCP ngày 20.11.2024, Tổng Thanh tra Chính phủ đã quyết định tặng Kỷ niệm chương Vì Sự nghiệp Thanh tra cho Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy vì đã có nhiều đóng góp vào sự nghiệp xây dựng, phát triển ngành Thanh tra.

Tổng Thanh tra Chính phủ Đoàn Hồng Phong bày tỏ, lễ trao tặng Kỷ niệm chương có ý nghĩa sâu sắc khi được tổ chức đúng dịp kỷ niệm 79 năm ngày thành lập ngành Thanh tra. Chúc mừng Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy nhân dịp này, Tổng Thanh tra Chính phủ Đoàn Hồng Phong nhấn mạnh, trong suốt quá trình công tác thời gian qua, dù ở cương vị nào, hai lãnh đạo Bộ VHTTDL đều có nhiều đóng góp quan trọng trong công tác thanh tra, xử lý đơn thư khiếu nại, tố cáo, phòng chống tham nhũng tiêu cực, lãng phí nói riêng và công tác của ngành Thanh tra nói chung. "Trong thời gian tới, chúng tôi mong rằng, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cùng tập thể lãnh đạo Bộ VHTTDL tiếp tục quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo cơ quan thanh tra của Bộ, thanh tra các Sở VHTT, Sở VHTTDL, phối hợp chặt chẽ với ngành Thanh tra để thực hiện tốt công tác thanh tra, giải quyết khiếu nại tố cáo, phòng chống tham nhũng, tiêu cực và lãng phí. Đặc biệt trong công tác phòng chống lãng phí như chỉ đạo của Tổng Bí thư Tô Lâm, nhằm góp phần ổn định chính trị, đóng góp vào sự phát triển của ngành VHTTDL trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc", ông Đoàn Hồng Phong nhấn mạnh.

Chia sẻ cảm xúc tại buổi lễ, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng khẳng định: "Việc trao tặng Kỷ niệm chương vì Sự nghiệp Thanh tra cho tôi và Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy nhân dịp kỷ niệm 79 năm ngành Thanh tra là niềm vinh dự, ý nghĩa rất lớn đối với chúng tôi. Đây không phải là thành tích của riêng mỗi cá nhân, mà có vai trò lớn của Thanh tra Bộ VHTTDL đã làm tốt công tác tham mưu để chúng tôi có được thành tích này. Vì vậy, xin được chia sẻ niềm vui này đến các cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong ngành VHTTDL". Bộ trưởng cũng bày tỏ lòng biết ơn, trân trọng đến Tổng Thanh tra Chính phủ đã quan tâm chỉ đạo cơ quan Thanh tra của Bộ, qua đó giúp Bộ VHTTDL làm tốt hơn nữa công tác quản lý nhà nước trên các lĩnh vực VHTTDL, với đặc thù khó và rộng. Đồng thời, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng khẳng định, Kỷ niệm chương là động lực ý nghĩa, giúp cho lãnh đạo Bộ VHTTDL nâng cao hơn nữa ý thức, trách nhiệm trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo. Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng cũng bày tỏ quyết tâm, cam kết sẽ tiếp tục chỉ đạo lực lượng thanh tra trong toàn ngành thực hiện tốt Luật Thanh tra, tập trung vào ba lĩnh vực: Thanh tra hành chính, thanh tra chuyên đề và phòng chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí.

> *"Việc trao tặng Kỷ niệm chương vì Sự nghiệp Thanh tra cho tôi và Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy nhân dịp kỷ niệm 79 năm ngành Thanh tra là niềm vinh dự, ý nghĩa rất lớn đối với chúng tôi. Đây không phải là thành tích của riêng mỗi cá nhân, mà có vai trò lớn của Thanh tra Bộ VHTTDL đã làm tốt công tác tham mưu để chúng tôi có được thành tích này. Vì vậy, xin được chia sẻ niềm vui này đến các cán bộ, công chức, viên chức, người lao động trong ngành VHTTDL."*
>
> **(Bộ trưởng NGUYỄN VĂN HÙNG)**

Cũng trong phát biểu của mình, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng bày tỏ mong muốn Thanh tra Chính phủ sẽ thường xuyên quan tâm hơn nữa, chỉ đạo Thanh tra Bộ VHTTDL hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao. Qua đó, giúp Bộ VHTTDL thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ được Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó, đóng góp tích cực vào sự phát triển chung trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Báo cáo tại buổi lễ, Chánh Thanh tra Bộ VHTTDL Lê Thanh Liêm cho biết, trong thời gian qua, Thanh tra Bộ VHTTDL đã tích cực, nỗ lực triển khai các nhiệm vụ được giao trên 3 mặt công tác, gồm: Công tác thanh tra, công tác giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo và nhiệm vụ đầu mối công tác phòng chống tham nhũng của Bộ. Từ đầu năm 2024 đến nay, Thanh tra Bộ VHTTDL đã tiến hành 11 cuộc thanh tra hành chính, kiến nghị thu hồi và giảm trừ quyết toán 719 triệu đồng, kiến nghị xử lý trách nhiệm các tổ chức, cá nhân để xảy ra tồn tại, thiếu sót; thực hiện 77 cuộc thanh tra chuyên ngành trong lĩnh vực văn hóa, thể thao và du lịch, kiến nghị chấn chỉnh nhiều nội dung về quản lý nhà nước, ban hành 27 quyết định xử phạt vi phạm hành chính, với tổng số tiền xử phạt là 861 triệu đồng. Đồng thời, Thanh tra Bộ đã tham mưu giúp Bộ trưởng giải quyết các đơn thư khiếu nại, tố cáo, phản ánh kiến nghị theo thẩm quyền, theo đó, đề xuất xử lý trách nhiệm một số tổ chức, cá nhân có hành vi vi phạm. Thực hiện nhiệm vụ đầu mối công tác tham mưu phòng chống tham nhũng tiêu cực của Bộ, trọng tâm là công tác kiểm soát tài sản, thu thập của người có chức vụ quyền hạn và chuyển đổi vị trí công tác theo thẩm quyền của Bộ. Năm 2024, đã xác minh tài sản thu nhập của 39 công chức, viên chức thuộc đối tượng theo quy định.

Ông Lê Thanh Liêm khẳng định, công tác thanh tra của Bộ VHTTDL luôn bám sát nhiệm vụ chính trị của ngành, thực hiện nghiêm túc chỉ đạo của Bộ trưởng về chuyển tư duy từ làm văn hóa sang quản lý nhà nước về văn hóa, góp phần vào nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác quản lý nhà nước của ngành. "Có được kết quả tích cực nêu trên, trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, Thanh tra Bộ VHTTDL luôn nhận được sự định hướng chuyên môn của Thanh tra Chính phủ, sự lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý của lãnh đạo Bộ VHTTDL mà trực tiếp là Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy", ông Lê Thanh Liêm nhấn mạnh.

Nhân dịp kỷ niệm 79 năm Ngày truyền thống Thanh tra Việt Nam, tại buổi lễ, Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng đã trân trọng tặng hoa và gửi lời chúc mừng tới Tổng Thanh tra Chính phủ Đoàn Hồng Phong cùng toàn ngành. ■

Cuộc thi "Rực rỡ Cố đô" lan tỏa tình yêu di sản Thành nhà Hồ

Nhân kỷ niệm Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam 23.11, Trung tâm Bảo tồn Di sản Thành nhà Hồ phối hợp với Trường THCS Tây Đô (huyện Vĩnh Lộc) tổ chức cuộc thi video ảnh mùa hè với chủ đề "Rực rỡ Cố đô". Đây là hoạt động nằm trong chương trình Giáo dục di sản, nhằm kết nối thế hệ trẻ với các giá trị văn hóa, lịch sử thông qua các hình thức sáng tạo và trải nghiệm thú vị. Cuộc thi "Rực rỡ Cố đô" được khởi động từ tháng 9.2024, không chỉ tạo cơ hội cho học sinh khám phá vẻ đẹp của di sản Thành nhà Hồ, mà còn lan tỏa tình yêu di sản qua các video ảnh sáng tạo.

Các tác phẩm dự thi được đăng tải trên mạng xã hội, thu hút hàng triệu lượt xem, thích và chia sẻ, góp phần quảng bá hình ảnh di sản đến công chúng trong và ngoài nước. Sau thời gian ba tháng phát động cuộc thi, Trung tâm đã nhận được hàng trăm tác phẩm dự thi gồm các video hoặc hình ảnh do học sinh thực hiện, thời lượng mỗi video trung bình từ 4-6 phút, giới thiệu về di sản Thành nhà Hồ; các địa điểm du lịch tâm linh nổi tiếng trên đất Tây Đô (Vĩnh Lộc), như: Chùa Giáng, chùa Linh Giang, đền thờ Trần Khát Chân, đền thờ nàng Bình Khương,...

Theo kế hoạch, dịp này Trung tâm sẽ tiến hành tổng kết tương tác trên truyền thông và chấm giải. Lễ tổng kết và trao giải cuộc thi sẽ được tổ chức vào ngày 23 tháng Chạp tại lễ Thượng nêu tết xưa tại Di sản Thành nhà Hồ. Các tác phẩm đoạt giải lần này sẽ được Ban tổ chức sử dụng trong hoạt động truyền thông, các ấn phẩm quảng bá Di sản đến với công chúng trong nước và quốc tế.

NGUYỄN LINH

VIẾT TIẾP BÀI *AI DỰNG TƯỢNG NHÀ CHÍ SĨ PHAN BỘI CHÂU Ở THÀNH VINH?*:

Sẽ lập đoàn kiểm tra xem xét theo quy định

● **Bài, ảnh: MAI THỤC LINH**

Cho đến thời điểm này có thể khẳng định, Công ty Danatol chi nhánh Nghệ An là đơn vị đã chủ động dựng tượng nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu tại thành Vinh. Tuy nhiên, việc dựng tượng này đã làm đúng quy trình, thủ tục, và cấp thẩm quyền đã ra quyết định cho phép triển khai, thực hiện hay chưa là vấn đề đang được dư luận quan tâm.

Sau khi *Văn Hóa* đăng bài *Ai dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở thành Vinh?* (số 4118, ra ngày 22.11.2024), chúng tôi đã nhận được nhiều ý kiến của người dân và cơ quan quản lý, trong đó tiếp tục đặt câu hỏi, liệu việc dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở thành Vinh đã thực hiện theo quy định?

Chỉ ba văn bản... vẫn chưa đủ

Trước khi thực hiện bài viết về việc dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở khu đô thị mới Cửa Tiền (TP Vinh, Nghệ An), chúng tôi đã nhiều lần liên hệ với Công ty Danatol chi nhánh Nghệ An, là chủ đầu tư của dự án khu đô thị mới Cửa Tiền để tìm hiểu, nhưng rất tiếc chưa gặp được. Ngày 22.11, chúng tôi tiếp tục liên hệ với Công ty Danatol chi nhánh Nghệ An và đã được Hồ Văn Bài, Phó Giám đốc Chi nhánh Công ty CP Danatol tại Nghệ An đồng ý hẹn gặp. Qua trao đổi nhanh, ông Bài cho biết: "Việc đặt tượng cụ Phan Bội Châu tại khu đô thị chúng tôi đã xin ý kiến Sở Văn hóa, Sở Xây dựng và đã được Sở Văn hóa đồng tình. Chúng tôi đặt tượng cụ Phan Bội Châu là để ca ngợi, động viên các cư dân ở nơi đây học tập, tiến bộ…". Ông Bài còn cho biết thêm, "trước đây tại vòng xuyến này đặt tảng đá, sau đó thấy mặt tâm linh không được hay lắm nên mới thay bằng tượng của cụ Phan Bội Châu".

Cũng trong sáng 22.11, phía Công ty Danatol chi nhánh tại Nghệ An cung cấp cho chúng tôi vỏn vẹn ba văn bản gồm: Văn bản của UBND tỉnh Nghệ An, Sở VHTTDL và UBND TP Vinh như để chứng thực rằng, việc dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu đã được các cơ quan chức năng, chính quyền địa phương đồng ý. Theo đó, ngày 15.10.2014, UBND tỉnh Nghệ An có văn bản số 7668/ UBND-ĐT "về việc Chi nhánh Công ty CP tại Nghệ An xin thực hiện công trình văn hóa trong khu đô thị mới Cửa Tiền, Vinh Tân", gửi Sở VHTTDL, Sở Xây dựng, UBND TP Vinh..., với nội dung: "Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Xuân Đường có ý kiến như sau: Giao Sở VHTTDL chủ trì, phối hợp với Sở Xây dựng, UBND TP Vinh và các cơ quan liên quan xem xét công văn nêu trên của Chi nhánh Công ty CP Danatol tại Nghệ An, tham mưu UBND tỉnh theo đúng các quy định hiện hành, báo cáo UBND tỉnh trước ngày 15.11.2014". Cũng theo văn bản này, UBND tỉnh Nghệ An yêu cầu Chi nhánh Công ty CP Danatol tại Nghệ An cung cấp tài liệu liên quan và làm việc với Sở VHTTDL để thực hiện nội dung trên.

Gần ba năm sau, tức ngày 23.6.2017, Sở VHTT Nghệ An mới có văn bản số 1541/SVHTT-NVVH về việc xây tượng đài Phan Bội Châu của Công ty cổ phần Danatol chi nhánh Nghệ An. Văn bản cho biết, thực hiện ý kiến của Chủ tịch UBND tỉnh tại công văn số 7668/UBND-ĐT ngày 15.10.2024 và trả lời công văn số 55/CVCN.2017 ngày 23.6.2017 của Công ty cổ phần Danatol Chi nhánh Nghệ An về việc xin ý kiến xây dựng công trình văn hóa tượng đài nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu tại khu đô thị mới Cửa Tiền, TP Vinh, Sở VHTT có ý kiến: "Đồng ý đề xuất của Công ty cổ phần Danatol xây dựng tượng Phan Bội Châu tại vòng xuyến trong khu đô thị mới Cửa Tiền, TP Vinh, theo mẫu tượng đài đã trình. Đề nghị công ty làm việc với Sở Xây dựng, UBND thành phố Vinh để hoàn thành các thủ tục tiếp theo trước khi trình UBND tỉnh xem xét, quyết định".

Sau khi Văn Hóa *đăng bài* Ai dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở thành Vinh?, *người viết nhận được tin nhắn của ông Nguyễn Quang Vinh, Trưởng phòng VHTT (UBND TP Vinh) với "lời lẽ" như sau: "Hỏi vu vơ xong không chịu tìm hiểu kỹ đã vội viết bài rồi quy cho cơ quan Nhà nước không biết". Chúng tôi không hiểu đây là lời trách cứ hay có dụng ý gì của ông Vinh.*

Cần phải nói rõ, chiều 19.11, chúng tôi đã trao đổi với ông Nguyễn Quang Vinh ngay tại phòng làm việc về nội dung xoay quanh việc dựng tượng đài tại khu đô thị mới. Ông Vinh nói: "Cái đó sẽ cho kiểm tra lại, theo như tôi biết có lẽ không có đâu...". "Không có đâu" nhưng UBND TP Vinh lại có văn bản "về việc xây dựng công trình văn hóa tại vòng xuyến khu đô thị Cửa Tiền - Vinh Tân, TP Vinh" từ năm 2017.

Và đến ngày 28.7.2017, UBND TP Vinh có bản số 4449/UBND-QLĐT, gửi Công ty CP Danatol Nghệ An "Về việc xây dựng công trình văn hóa tại vòng xuyến Khu đô thị Cửa Tiền - Vinh Tân, TP Vinh". "Về chủ trương, đồng ý đề xuất của Chi nhánh Công ty CP Danatol tại Nghệ An về việc xây dựng công trình văn hóa (tượng đài Phan Bội Châu) tại vòng xuyến Khu đô thị mới Cửa Tiền, Vinh Tân, TP Vinh...", văn bản cho biết. Điều đáng nói là, nếu chỉ dựa vào ba văn bản vừa dẫn ở trên thì vẫn chưa đủ thủ tục theo quy định hiện hành để tổ chức triển khai, thực hiện việc dựng tượng cụ Phan Bội Châu tại vòng xuyến trong khu đô thị mới Cửa Tiền, TP Vinh.

Cấp thẩm quyền đã đồng ý hay chưa?

Cùng trong ngày 22.11, chúng tôi có trở lại Sở VHTT Nghệ An để tiếp tục trao đổi với ông Hoàng Minh Phương, Trưởng phòng Quản lý Văn hóa về việc dựng tượng nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu tại một khu đô thị mới. Ông Hoàng Minh Phương cho biết đã đọc bài *Ai dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở thành Vinh?* trên *Văn Hóa* và "sẽ tham mưu báo cáo với lãnh đạo Sở, sau đó sẽ lập đoàn kiểm tra, xem xét xử lý theo quy định".

Vì trước đó ông Phương cho rằng đến nay Sở VHTT chưa nhận được ý kiến bằng văn bản về việc dựng tượng cụ Phan Bội Châu ở khu đô thị mới, nên chúng tôi đã chuyển cho ông Phương văn bản ngày 23.6.2017 của Sở VHTT về việc xây tượng đài Phan Bội Châu của Công ty CP Danatol. Sau khi xem văn bản, ông Phương cho biết, nội dung văn bản của Sở VHTT mới chỉ là đồng ý về mặt chủ trương, và trong văn bản này còn đề nghị Công ty cổ phần Danatol chi nhánh tại Nghệ An làm việc với Sở Xây dựng, UBND TP Vinh để hoàn thành các thủ tục tiếp theo trước khi trình UBND tỉnh xem xét, quyết định. Văn bản cuối cùng nhằm đảm bảo đầy đủ thủ tục dựng tượng cụ Phan Bội Châu phải là văn bản chấp thuận, đồng ý của UBND tỉnh Nghệ An lúc đó mới được triển khai. Ông Phương còn nói thêm, hiện tại Sở VHTT chưa có văn bản chấp thuận, đồng ý của UBND tỉnh về việc dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở khu đô thị mới Cửa Tiền. Nếu như vậy thì điều này có thể hiểu rằng, đến thời điểm này Sở VHTT vẫn chưa nhận được hoặc chưa có văn bản chấp thuận cho phép triển khai dựng tượng cụ Phan Bội Châu tại vòng xuyến trong khu đô thị mới Cửa Tiền, TP Vinh của UBND tỉnh Nghệ An. Và cũng có khả năng khác xảy ra, UBND tỉnh Nghệ An chưa ra văn bản đồng ý triển khai.

Trở lại với văn bản số 4449/ UBND-QLĐT của UBND TP Vinh. Tại văn bản này UBND TP Vinh nêu rõ: "Chi nhánh Công ty CP Danatol tại Nghệ An cần nghiên cứu, đề xuất quy mô, hình thức kiến trúc của tượng đài và vòng xuyến trên đảm bảo mỹ quan đô thị cũng như tôn trọng tính truyền thống, lịch sử về hình tượng nhà cách mạng Phan Bội Châu, hoàn thiện hồ sơ thiết kế, xin ý kiến các cơ quan có thẩm quyền xem xét, trình UBND tỉnh Nghệ An quyết định trước khi triển khai". Qua làm việc, trao đổi với cơ quan chức năng, chính quyền địa phương và đơn vị liên quan, chúng tôi vẫn chưa thể biết được Công ty cổ phần Danatol chi nhánh tại Nghệ An đã thực hiện đầy đủ những yêu cầu trên hay chưa, mà chỉ biết rằng tượng nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu đã được dựng cách đây khoảng 4 năm, dân tình ai nấy đều biết.

Câu hỏi được dư luận quan tâm là, đến nay UBND tỉnh Nghệ An đã có văn bản chấp thuận đồng ý để Công ty cổ phần Danatol chi nhánh tại Nghệ An triển khai dựng tượng cụ Phan Bội Châu tại vòng xuyến trong khu đô thị mới Cửa Tiền, TP Vinh hay chưa? Nếu chưa được tỉnh Nghệ An đồng ý thì cần phải xem xét, xử lý như thế nào? ■

Ai dựng tượng nhà chí sĩ Phan Bội Châu ở thành Vinh?

● Bài, ảnh: MAI THỤC LINH

Nhiều cư dân sinh sống xung quanh dự án khu đô thị mới Cửa Tiền - Vinh Tân (phường Vinh Tân, TP Vinh, Nghệ An) vẫn chưa thôi ngỡ ngàng về sự xuất hiện tượng nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu ngay tại địa điểm vòng xuyến giao lộ với nhiều tuyến phố. Còn chính quyền địa phương, cơ quan chức năng có liên quan đều trả lời ràng, "không biết và sẽ tiến hành kiểm tra...".

Theo ghi nhận của chúng tôi, bức tượng bán thân nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu được đặt ngay vòng xuyến đường 2C (hay còn gọi đường Hồ Hán Thương kéo dài). Đây là trục đường chính đường đi vào dự án khu đô thị mới CửaTiền - Vinh Tân do Công ty Danatol làm chủ đầu tư. Mới trường cảnh quan xung quanh bức tượng luôn ngập khói bụi...

Đo đạc tại chỗ cho thấy, bệ tượng cao 2m, phần tượng bán thân cụ Phan Bội Châu mang màu đồng, cao khoảng 1m20. Một số hộ dân sinh sống, kinh doanh và người dân thường xuyên qua lại ở tuyến đường 2C cho hay, tượng cụ Phan Bội Châu được dựng lên khoảng vài năm trở lại đây. Ông Lê Văn Long (trú tại phường Vinh Tân, TP Vinh) cho biết, "tượng cụ Phan Bội Châu đã xuất hiện từ khá lâu. Tại vị trí dựng tượng cụ, trước đó chỉ là vòng xuyến trồng hoa, sau một thời gian tôi mới thấy bức tượng được dựng lên. Tôi nghĩ việc đặt tượng chỉ có thể là chủ đầu tư dự án khu đô thị thực hiện". Anh Nguyễn Thanh Mai (phường Vinh Tân, TP Vinh) là người thường xuyên qua lại đoạn đường này bày tỏ thắc mắc, khó hiểu: "Tôi cũng lấy làm khó hiểu là vì sao tượng danh nhân, nhà chí sĩ yêu nước cụ Phan Bội Châu lại được dựng lên ngay ngã tư vòng xuyến với biết bao xe cộ, khói bụi như thế. Tôn vinh danh nhân lịch sử như vậy là không phù hợp. Không biết nhà đầu tư dự án hay đơn vị nào đặt tượng cụ ở đây?".

Mang theo những thắc mắc xen lẫn khó hiểu của người dân, chúng tôi tìm đến UBND phường Vinh Tân. Khi được hỏi, việc đặt tượng cụ Phan Bội Châu trong khu đô thị mới Vinh Tân, UBND phường có nhận được ý kiến, văn bản nào của các đơn vị liên quan, ông Nguyễn Đình Thanh, Chủ tịch UBND phường này nói: "Phường không nhận được ý kiến phản ánh và cũng không có hồ sơ, văn bản nào liên quan đến việc dựng tượng cụ Phan Bội Châu ở khu đô thị Cửa Tiền - Vinh Tân". Ông Thanh cho biết thêm, nếu cần biết rõ hơn sự việc đề nghị đến Phòng VHTT TP Vinh. Trao đổi với chúng tôi, một cán bộ có trách nhiệm ở Phòng VHTT (UBND TP Vinh) khẳng định: "Từ trước tới nay chúng tôi chưa nhận được ý kiến, văn bản hồ sơ nào liên quan về việc đặt tượng ở khu đô thị. Theo tôi được biết, bất kỳ việc xây dựng, đặt tượng ở đâu cũng phải làm theo chủ trương của cơ quan nhà nước có thẩm quyền. Phải theo quy hoạch chung của tỉnh, thành phố không có thẩm quyền về việc này".

Phường không biết, thành phố cũng không hay buộc chúng tôi phải cậy nhờ Sở VHTT Nghệ An, cơ quan quản lý nhà nước về hệ thống tượng đài, tranh hoành tráng trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên vẫn chưa thể có câu trả lời "ai đã dựng tượng nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu ở thành Vinh". Ông Hoàng Minh Phương, Trưởng phòng Quản lý Văn hóa (Sở VHTT Nghệ An) cho biết: "Việc xây dựng, đặt tượng đài phải theo quy hoạnh hệ thống tượng đài và tranh hoành tráng của UBND Nghệ An. Việc đặt tượng, xây tượng ở đâu đều phải có quy hoạch từ trước. Đến nay chúng tôi cũng chưa nhận được ý kiến bằng văn bản về việc đặt tượng cụ Phan Bội Châu ở khu đô thị mới. Việc đặt tượng như đã nói, trước hết phải tuân theo quy hoạch đã được phê duyệt, tiếp đó có văn bản xin ý kiến của các Sở, ngành liên quan".

> *"Việc xây dựng, đặt tượng đài phải theo quy hoạnh hệ thống tượng đài và tranh hoành tráng của UBND Nghệ An. Việc đặt tượng, xây tượng ở đâu đều phải có quy hoạch từ trước. Đến nay chúng tôi cũng chưa nhận được ý kiến bằng văn bản về việc đặt tượng cụ Phan Bội Châu ở khu đô thị mới. Việc đặt tượng như đã nói, trước hết phải tuân theo quy hoạch đã được phê duyệt, tiếp đó có văn bản xin ý kiến của các Sở, ngành liên quan".*
>
> **(Ông HOÀNG MINH PHƯƠNG, Trưởng phòng Quản lý Văn hóa, Sở VHTT Nghệ An)**

Tượng cụ Phan Bội Châu đặt ở vòng xuyến giao thông

Được biết, ngày 23.12.2014, UBND tỉnh Nghệ An đã ra quyết định số 7218 QĐ-UBND về việc phê duyệt Đề án quy hoạch hệ thống tượng đài, tranh hoành tráng giai đoạn 2014 đến 2030. Mục tiêu của Đề án quy hoạch là đến năm 2030, tỉnh Nghệ An có một hệ thống tượng đài và tranh hoành tráng từ tỉnh đến huyện, thành phố, thị xã có chất lượng nghệ thuật cao, có không gian phù hợp với kiến trúc cảnh quan, môi trường và phát huy được các giá trị về chính trị, kinh tế và văn hóa, xã hội. Theo quyết định này của UBND tỉnh Nghệ An, trong giai đoạn 2014-2030, tại TP Vinh không quy hoạch tượng đài cụ Phan Bội Châu ở khu đô thị mới Cửa Tiền - Vinh Tân. Nếu đã không đưa vào quy hoạch xây dựng tượng đài thì bức tượng nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu được dựng lên tại một vòng xuyến trên địa bàn phường Vinh Tân là do ai thực hiện? Câu hỏi này sẽ được chúng tôi trở lại trong những số báo sau.

Tượng cụ Phan Bội Châu nhìn từ xa

Cùng quan tâm vấn đề này, một nhà nghiên cứu lịch sử, văn hóa địa phương cho rằng, nhà chí sĩ yêu nước Phan Bội Châu là một danh nhân lịch sử nổi tiếng, vì thế việc dựng tượng cụ ở đâu, quy mô như thế nào, hình dáng ra sao nhằm thể hiện được cốt cách, thần thái của "Ông già Bến Ngự"... cần được nghiên cứu kỹ lưỡng, chứ không phải cứ thích là dựng lên. Điều khó hiểu nữa là, chính quyền địa phương, cơ quan chức năng lại không hề hay biết việc dựng tượng cụ Phan Bội Châu ở ngay vòng xuyến giao thông suốt ngày đêm chịu cảnh khói bụi, còi xe...■

"NHỮNG BẢN NỔI TRÊN CHÍN ĐỈNH ĐỒNG Ở HOÀNG CUNG HUẾ":

Bằng ghi danh Di sản tư liệu thứ 10 của Việt Nam

● Bài, ảnh: SƠN THÙY

"Những bản nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng Cung Huế" được ghi danh là Di sản tư liệu châu Á - Thái Bình Dương và là di sản tư liệu thứ 10 của Việt Nam được UNESCO công nhận. Tỉnh Thừa Thiên Huế vừa tổ chức lễ đón nhận Bằng ghi danh của UNESCO đúng vào dịp kỷ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam.

Buổi lễ có sự tham dự của Phó Thủ tướng Lê Thành Long; Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương, Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam Jonathan Wallace Baker cùng đại diện các Bộ, ngành, cơ quan trung ương và các chuyên gia trong nước và quốc tế; lãnh đạo và nhân dân tỉnh Thừa Thiên Huế.

"Những bản đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng Cung Huế" (hay gọi là Cửu đỉnh) được ghi danh là Di sản tư liệu châu Á - Thái Bình Dương của UNESCO tại phiên họp toàn thể lần thứ 10 của Ủy ban Ký ức thế giới khu vực châu Á - Thái Bình Dương (MOWCAP) ở Ulan Bator - Mông Cổ vào ngày 8.5.2024. Đây là di sản tư liệu thứ 10 của Việt Nam. Hiện nước ta có 3 di sản tư liệu thế giới và 7 di sản tư liệu châu Á - Thái Bình Dương. Ông Jonathan Wallace Baker, Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam bày tỏ vinh dự khi dự lễ đón nhận Bằng của UNESCO công nhận Di sản tư liệu "Những bản đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng Cung Huế" và khẳng định rằng: Di sản tư liệu của thế giới chính là di sản của tất cả cộng đồng và cần được gìn giữ và bảo tồn một cách toàn vẹn. Các tác phẩm đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng Cung Huế đã lưu giữ các giá trị giao thoa và tương tác giữa các nền văn hóa của xã hội Việt Nam và các nước Đông Á.

Theo ông Jonathan Wallace Baker, UNESCO đánh giá cao mối quan hệ đối tác lâu dài với Thừa Thiên Huế. Đây là nơi thực hiện công tác bảo tồn di tích rất tâm huyết và đã đạt được nhiều kết quả đáng ghi nhận. Từ 30 năm trước, UNESCO và cộng đồng thế giới đã nhận thấy sự cấp thiết trong việc hợp tác với Việt Nam để gìn giữ và bảo vệ các di sản quý giá này. "Những thách thức mà chúng ta phải đối mặt, với UNESCO và Việt Nam, một quốc gia thành viên quan trọng của UNESCO, chính là công tác bảo tồn, trùng tu và tôn tạo, bảo vệ nguyên trạng di sản thế giới của chúng ta. Một nhiệm vụ cũng không kém phần quan trọng chính là các vấn đề của thế giới hiện đại khiến chúng ta phải tích cực hơn, như tăng cường sự chuẩn bị để ứng phó với tác động của biến đổi khí hậu, giúp các di sản thế giới của chúng ta có khả năng phục hồi tốt hơn trước các thảm họa do con người gây ra hoặc trước các thiên tai, đồng thời tối ưu hóa phúc lợi cho người dân. Để làm được những điều này, cần có sự tham gia tích cực của cộng đồng, bao gồm cả thanh thiếu niên và phụ nữ sống trong và xung quanh di sản này", Trưởng đại diện UNESCO tại Việt Nam cho biết.

Phó Thủ tướng Lê Thành Long tham quan Cửu đỉnh ở sân Thế Tổ Miếu, Đại Nội Huế Ảnh: N.HIẾU

Trưởng Đại diện UNESCO tại Việt Nam và Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương trao Bằng của UNESCO ghi danh Di sản tư liệu "Những bản đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng Cung Huế" cho tỉnh Thừa Thiên Huế

Phó Thủ tướng Lê Thành Long và các đại biểu tham quan di tích điện Thái Hòa sau 3 năm trùng tu

Thừa Thiên Huế vinh dự là địa phương đầu tiên của cả nước được UNESCO công nhận di sản văn hóa thế giới, đó là Quần thể di tích Cố đô Huế được công nhận vào năm 1993. Đồng thời, năm 2003, Nhã nhạc cung đình Huế cũng được UNESCO vinh danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại, và là di sản văn hóa phi vật thể đầu tiên của Việt Nam. Những năm qua, Thừa Thiên Huế cũng tiếp tục có nhiều di sản được UNESCO ghi danh, khẳng định vị thế của một vùng đất văn hóa. "Những bản đúc nổi trên chín đỉnh đồng ở Hoàng Cung Huế" được ghi danh vào Danh mục Di sản tư liệu khu vực châu Á - Thái Bình Dương của UNESCO vừa qua đã đem đến cho Thừa Thiên Huế vị thế là địa phương duy nhất của cả nước có 8 di sản được UNESCO công nhận

Cửu đỉnh được đúc năm 1835 dưới thời vua Minh Mạng và hoàn thành vào năm 1837, đặt tại sân Thế Tổ Miếu từ đó cho đến ngày nay. Trên chín đỉnh đồng này có 162 bản đúc nổi (dương bản), được xem là bộ bách khoa toàn thư bằng hình ảnh sống động về đất nước Việt Nam thời bấy giờ. Cửu đỉnh đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận là Bảo vật quốc gia vào năm 2012. Ông Nguyễn Văn Phương, Chủ tịch UBND tỉnh Thừa Thiên Huế bày tỏ cảm ơn và mong muốn sẽ tiếp tục nhận được sự quan tâm, ủng hộ của UNESCO; sự chỉ đạo, hỗ trợ của Chính phủ và các Bộ, ngành, đặc biệt là Bộ VHTTDL, Bộ Ngoại giao, Hội đồng Di sản văn hóa quốc gia; và các tổ chức quốc tế, cộng đồng trong nước... để công cuộc bảo tồn và phát huy giá trị di sản tại Thừa Thiên Huế ngày càng hiệu quả. Qua đó, góp phần đưa Huế phát triển nhanh và bền vững, xứng đáng là thành phố trực thuộc Trung ương trên nền tảng bảo tồn và phát huy những giá trị di sản văn hóa Cố đô và bản sắc văn hóa Huế.

"Tỉnh Thừa Thiên Huế cam kết sẽ tiếp tục thực hiện đồng bộ, hiệu quả các Chương trình, kế hoạch hành động của quốc tế và của Chính phủ Việt Nam về bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa; với các giải pháp cụ thể, vừa trước mắt, vừa lâu dài để tạo sức sống mới cho di sản; để di sản mãi mãi trường tồn, ngày càng lan tỏa phục vụ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương", Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Văn Phương nhấn mạnh. ■

Cũng trong dịp này, Thừa Thiên Huế cũng đã công bố hoàn thành dự án "Bảo tồn, tu bổ tổng thể di tích điện Thái Hòa" (Đại Nội Huế) sau ba năm triển khai. Với kinh phí gần 129 tỉ đồng, dự án đã góp phần trả lại diện mạo "vàng son" của điện Thái Hòa - công trình quan trọng bậc nhất ở Hoàng thành Huế. Đây là nơi tổ chức lễ Đăng quang của 13 vị hoàng đế triều Nguyễn; nơi tổ chức các nghi lễ quan trọng nhất của triều đình. Ngay khi vừa mở cửa đón khách tham quan, di tích điện Thái Hòa đã thu hút sự quan tâm của đông đảo du khách, đặc biệt bên trong điện có đặt bảo vật quốc gia "Ngai vàng triều Nguyễn".

Ngoài ra, tỉnh Thừa Thiên Huế cũng tổ chức động thổ dự án "Tu bổ, phục hồi và tôn tạo di tích điện Cần Chánh" với kinh phí gần 200 tỉ đồng, được thực hiện trong vòng 4 năm. Ngôi điện này được xây dựng vào năm 1804 dưới thời vua Gia Long, là nơi các vua Nguyễn làm việc hằng ngày và tổ chức Lễ thiết thường triều vào các ngày 5, 10, 20 và 25 âm lịch hằng tháng; đồng thời là nơi tổ chức lễ Nguyên đán, Vạn thọ Đại khánh, các yến tiệc dịp khánh hỷ...

HỘI NGHỊ QUỐC TẾ VỀ DU LỊCH NÔNG THÔN LẦN THỨ NHẤT CỦA UN TOURISM:

Thúc đẩy phát triển bền vững du lịch nông thôn

● **Bài, ảnh: KHÁNH CHI**

Hội nghị quốc tế về Du lịch Nông thôn lần thứ nhất do Bộ VHTTDL phối hợp với Tổ chức Du lịch Liên Hợp Quốc (UN Tourism) tổ chức từ ngày 9 - 11.12.2024 tại tỉnh Quảng Nam là sự kiện mang tính toàn cầu đầu tiên của UN Tourism về du lịch nông thôn, thu hút khoảng 300 đại biểu trong nước và quốc tế đến từ hơn 25 quốc gia tham dự.

Mục đích của Hội nghị là hướng đến nhằm tạo diễn đàn trao đổi những vấn đề, sáng kiến liên quan đến phát triển du lịch nông thôn nhằm đa dạng hóa sản phẩm du lịch, tạo nguồn sinh kế cho người dân địa phương, giải quyết tình trạng quá tải khách tại các trung tâm du lịch đô thị. Đưa ra những giải pháp phát triển và quảng bá sản phẩm du lịch nông thôn, ứng dụng các sáng kiến mới, công nghệ số và công nghệ xanh trong du lịch góp phần thúc đẩy phục hồi, phát triển du lịch bền vững. Quảng bá, truyền thông hình ảnh điểm đến Việt Nam, gia tăng mức độ nhận diện thương hiệu cho du lịch Việt Nam. Thúc đẩy quan hệ hợp tác chặt chẽ, hiệu quả giữa du lịch Việt Nam với UN Tourism và các nước, các tổ chức thành viên, làng du lịch tốt nhất của UN Tourism.

Thứ trưởng Hồ An Phong phát biểu tại buổi họp báo

Cơ hội hợp tác, phát triển du lịch nông thôn

Phát biểu tại buổi họp báo công bố đăng cai tổ chức "Hội nghị quốc tế về Du lịch Nông thôn của UN Tourism" năm 2024, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong nhấn mạnh, việc đăng cai Hội nghị là cơ hội để chúng ta nâng cao nhận thức về tiềm năng, thế mạnh và thúc đẩy sự quan tâm tới phát triển du lịch nông thôn ở Việt Nam.

Theo Thứ trưởng Hồ An Phong, du lịch có vai trò rất lớn cho phát triển nông nghiệp, nông thôn, du lịch "len lỏi" đi khắp nơi, văn hóa đi cùng với du lịch, du lịch là đôi cánh, nhờ có đôi cánh mà có những di sản trầm tích ở xa xôi được du lịch đưa gần đến với du khách, tạo ra những biến đổi ở nông thôn, tạo ra sự kiện lớn giao thoa những nền văn hóa, tạo ra sự bảo tồn những di sản của làng quê Việt Nam. Nông thôn Việt Nam có những giá trị tài nguyên vô tận và có sức hấp dẫn rất lớn với du khách quốc tế. Du lịch nông thôn có vai trò rất lớn, tạo ra những sản phẩm du lịch hấp dẫn. Việc đăng cai tổ chức hội nghị mang tính toàn cầu đầu tiên của UN Tourism về du lịch nông thôn nhằm tăng cường hoạt động quảng bá, truyền thông hình ảnh điểm đến Việt Nam trên trường quốc tế theo tinh thần chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Chỉ thị số 08 về phát triển du lịch toàn diện, nhanh và bền vững trong thời gian tới. Góp phần thúc đẩy, giới thiệu, quảng bá con người, đất nước Việt Nam, các điểm đến của Việt Nam, miền Trung Việt Nam, Quảng Nam… đến bạn bè thế giới.

Ông Hà Văn Siêu, Phó Cục trưởng Cục Du lịch quốc gia Việt Nam đã thông tin cụ thể về 4 hoạt động chính diễn ra trong chương trình hội nghị cũng như những kết quả mong muốn dự kiến đạt được thông qua các sự kiện.

Theo đó Hội nghị quốc tế về Du lịch Nông thôn của UN Tourism lần thứ nhất diễn ra vào ngày 10.12 nhằm mục tiêu xác định những thách thức, chia sẻ kinh nghiệm tốt và thúc đẩy hợp tác du lịch nông thôn giữa các nước thành viên UN Tourism. Các tham luận, phiên thảo luận chuyên đề, chia sẻ kinh nghiệm của các diễn giả quốc tế và trong nước sẽ tập trung vào 3 chủ đề: Chính sách của quốc gia và địa phương nhằm thúc đẩy du lịch phát triển nông thôn; Thu hút sự tham gia và trao quyền cho cộng đồng địa phương trong phát triển du lịch; Phát triển sản phẩm du lịch, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và tạo điều kiện tiếp cận thị trường cho các điểm đến nông thôn.

Trong khuôn khổ hội nghị sẽ có 6 phiên thảo luận gồm: Phiên Thảo luận của các cơ quan quản lý du lịch: Xây dựng chính sách thúc đẩy du lịch nông thôn; Phiên Thảo luận của các Làng Du lịch Tốt nhất: Trao quyền cho cộng đồng địa phương để dẫn dắt sự phát triển; Xây dựng liên kết chặt chẽ giữa Nông nghiệp và Du lịch; Cách tiếp cận sáng tạo để tìm kiếm cơ hội tài trợ; Phiên Thảo luận của các Làng Du lịch Tốt nhất: Đổi mới có mục đích - Tạo ra sản phẩm thay đổi cuộc sống của thanh niên; Tiếp cận thị trường với các trải nghiệm du lịch đích thực.

Hoạt động thứ hai là Phiên họp thường niên Mạng lưới Làng Du lịch Tốt nhất của UN Tourism lần thứ hai được tổ chức họp kín vào ngày 9.12 nhằm mục tiêu xây dựng khung chiến lược của Mạng lưới Làng Du lịch Tốt nhất của UN Tourism và định hướng phát triển trong tương lai.

Hoạt động thứ ba là tổ chức Không gian giới thiệu văn hóa - du lịch trong suốt thời gian diễn ra Hội nghị nhằm giới thiệu đất nước, con người, văn hóa - du lịch Việt Nam nói chung và Quảng Nam nói riêng. Bao gồm không gian triển lãm ảnh nghệ thuật giới thiệu văn hóa - du lịch Việt Nam do Bộ VHTTDL thực hiện và Khu vực trưng bày gian hàng OCOP do tỉnh Quảng Nam thực hiện, giới thiệu các sản phẩm dịch vụ du lịch, nông nghiệp của doanh nghiệp, cộng đồng địa phương, làng du lịch tại Quảng Nam và các địa phương lân cận.

Làng rau Trà Quế, Hội An

Hoạt động thứ tư là chương trình tham quan, khảo sát tổ chức vào ngày 11.12, nhằm giới thiệu các điểm đến du lịch nông thôn, văn hóa tiêu biểu trên địa bàn tỉnh Quảng Nam, khám phá vẻ đẹp yên bình của Làng rau Trà Quế, tìm hiểu nghệ thuật làm gốm truyền thống tại Làng gốm Thanh Hà và thăm phố cổ Hội An.

Kết hợp du lịch với văn hóa nông thôn để phát triển bền vững

Theo định nghĩa của UN Tourism, du lịch nông thôn là một loại hình hoạt động du lịch trong đó trải nghiệm của du khách liên quan đến nhiều sản phẩm liên kết với hoạt động tự nhiên, nông nghiệp, lối sống và văn hóa nông thôn. Hiện nay, du lịch nông thôn được đánh giá là loại hình du lịch có nhiều tiềm năng để kích thích tăng trưởng kinh tế địa phương, đóng góp vào sự tăng trưởng của GDP, tạo việc làm cũng như giảm tính thời vụ của du lịch, thúc đẩy du khách đến các điểm đến mới.

Khu vực nông thôn là nền tảng quan trọng của nhiều di sản văn hóa và thiên nhiên trên thế giới, đặc trưng bởi những cảnh quan độc đáo, truyền thống và bản sắc cộng đồng địa phương đa dạng. Sự phong phú về sinh thái và văn hóa của khu vực nông thôn dần được quan tâm, phát triển trở thành một loại hình du lịch có nhiều tiềm năng, có khả năng kích thích tăng trưởng kinh tế địa phương, đóng góp vào tăng trưởng GDP, tạo việc làm cũng như giảm tính thời vụ của du lịch.

Tuy nhiên, khu vực nông thôn cũng đang phải đối mặt với một số thách thức cấp bách, khi có đến 80% người nghèo sống ở khu vực nông thôn, tỷ lệ giảm dân số ngày càng tăng, trong khi khả năng tiếp cận việc làm, giáo dục và dịch vụ ở dưới mức trung bình. Nhận thức được những tồn tại này, UN Tourism đã triển khai Chương trình Du lịch cho phát triển nông thôn, phối hợp với các quốc gia thành viên triển khai nhiều hoạt động, dự án nhằm đưa du lịch trở thành động lực phát triển và nâng cao phúc lợi cho khu vực nông thôn.

Có thể nhận định, ngày càng nhiều du khách quan tâm và muốn khám phá các điểm đến du lịch bền vững, du lịch nông thôn, du lịch cộng đồng sau đại dịch. Trong đó, điểm đến Việt Nam với thế mạnh về đa dạng khí hậu, thổ nhưỡng, phong cảnh, văn hóa và ẩm thực đang có tiềm năng rất lớn thu hút nhóm khách này.

Hội nghị là cơ hội tốt để cơ quan quản lý nhà nước, địa phương, doanh nghiệp và cộng đồng du lịch Việt Nam tiếp thu kinh nghiệm hoạch định chính sách, tăng cường hiệu quả hợp tác giữa hai ngành du lịch và nông nghiệp, nông thôn. Đăng cai Hội nghị cũng là cơ hội để chúng ta nâng cao nhận thức về tiềm năng, thế mạnh và thúc đẩy sự quan tâm tới phát triển du lịch nông thôn ở Việt Nam. Nhấn mạnh những lợi ích to lớn mà du lịch nông thôn có thể mang lại như thu hút sự tham gia mạnh mẽ, sâu rộng của cộng đồng địa phương vào hoạt động du lịch; tạo việc làm và đảm bảo phân phối công bằng lợi ích du lịch; công cụ để phát triển du lịch bền vững, hướng tới netzero; khai thác tốt hơn tiềm năng, lợi thế từ nông nghiệp mà Việt Nam đang có; bảo vệ tài nguyên thiên nhiên và văn hóa… Đây cũng là hướng phát triển du lịch bền vững đang được UN Tourism chú trọng. ■

HỘI THẢO *"BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ VĂN HÓA TRUYỀN THỐNG TỐT ĐẸP CỦA CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ GẮN VỚI PHÁT TRIỂN DU LỊCH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH QUẢNG NGÃI":*

Để miền "núi Ấn, sông Trà" không chỉ là tiềm năng

● **Bài, ảnh: NGỌC HÒA - NHƯ ĐỒNG**

Báo *Văn Hóa* vừa phối hợp Sở VHTTDL tỉnh Quảng Ngãi tổ chức Hội thảo "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi".

Dự Hội thảo có các ông: Trần Phước Hiền, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi; Nguyễn Trùng Khánh, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam; Nguyễn Anh Vũ, Tổng Biên tập Báo *Văn Hóa*; Nguyễn Tiến Dũng, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Quảng Ngãi. Hội thảo có sự tham gia của 150 đại biểu đại diện các Bộ, ngành, đơn vị, địa phương, cùng đại diện Hiệp hội du lịch Đà Nẵng, CLB Du lịch doanh nhân trẻ Việt Nam và các doanh nghiệp kinh doanh dịch vụ lữ hành, du lịch…

Toàn cảnh Hội thảo

Chưa phát triển tương xứng với tiềm năng

Ông Trần Phước Hiền, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi cho biết, Quảng Ngãi là nơi phát hiện Văn hóa Sa Huỳnh, một trong 3 nền văn hóa tiêu biểu trong tiến trình lịch sử của Việt Nam đã được thế giới công nhận. Nét đặc sắc của văn hóa Quảng Ngãi là sự tiếp nối, giao thoa của 3 nền văn hóa: Sa Huỳnh - Chămpa - Đại Việt, với nhiều danh lam, thắng cảnh đẹp nổi tiếng, được gọi là "Cẩm Thành thập nhị cảnh". Nơi đây cũng sở hữu nhiều lễ hội truyền thống như Lễ hội nghinh Ông, Lễ hội cầu ngư và văn hóa đặc trưng người dân miền biển đã tạo nên nét đặc sắc, thu hút khách du lịch khám phá văn hóa, lịch sử.

Quảng Ngãi còn là nơi hội tụ và giao thoa của nhiều dân tộc anh em như Cor, H're, Ca Dong... đã và đang lưu giữ những nét văn hóa độc đáo, từ trang phục, ẩm thực, phong tục, đến những làn điệu dân ca và nghi lễ truyền thống, giàu bản sắc, được lưu truyền, gìn giữ qua nhiều thế hệ. Nhiều loại hình văn hóa, văn nghệ, ngữ văn dân gian như sử thi, ca dao, dân ca, tục ngữ, hò vè, hát ru…; các loài hình nghệ thuật trình diễn dân gian như âm nhạc, múa, hát, sân khấu... và tập quán xã hội, các lễ hội, các nghề thủ công truyền thống, tri thức dân gian vô cùng phong phú. Một số loại hình đã trở thành Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia như Đấu Chiêng của người Cor, huyện Trà Bồng; Nghề Dệt thổ cẩm, Đánh Chiêng Ba của người Hrê, huyện Ba Tơ... Đây là tài sản vô giá, là nguồn lực quan trọng để phát triển du lịch đặc sắc, đậm đà bản sắc văn hóa.

"Tuy nhiên, trước sự phát triển nhanh chóng của xã hội và ảnh hưởng của quá trình đô thị hóa, nhiều giá trị văn hóa truyền thống của đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi như tiếng nói, chữ viết, ngữ văn dân gian, nghệ thuật trình diễn dân gian, tập quán xã hội và tín ngưỡng, nghề thủ công truyền thống, lễ hội truyền thống, tri thức dân gian đang đối mặt với những thách thức lớn", Phó Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi thẳng thắn nhìn nhận.

Tại Hội thảo, các chuyên gia du lịch đều chung nhận định, mặc dù là địa phương có nhiều lợi thế, tiềm năng để phát triển du lịch, nhưng Quảng Ngãi vẫn chưa phát huy, khai thác hiệu quả.

Khơi dậy lòng tự hào về văn hóa cho đồng bào

Tổng biên tập Báo *Văn Hóa* Nguyễn Anh Vũ cho rằng: "Hội thảo là cơ hội để ngành VHTTDL tỉnh Quảng Ngãi xem xét, thảo luận và lắng nghe các đề xuất, kiến nghị giải pháp bảo tồn, phát triển mang tính toàn diện và thực tiễn, nhằm thực hiện tốt việc bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp gắn với phát triển du lịch, cũng như giải pháp phát triển du lịch trong thời gian tới".

Theo TS Đỗ Thị Thanh Hoa, Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu phát triển du lịch, Cục Du lịch quốc gia Việt Nam, hiện mỗi dân tộc ở Quảng Ngãi vẫn bảo tồn được nét văn hóa đặc sắc của dân tộc mình như nhà sàn truyền thống; nghề dệt thổ cẩm, nghề rèn người Hrê; nghề đan lát mây, tre, dệt vải của người Ca Dong; một số nghi lễ, lễ hội, cúng đa thần vẫn được lưu giữ. Tuy nhiên, theo TS Đỗ Thị Thanh Hoa, loại hình du lịch cộng đồng, du lịch văn hóa gắn với tìm hiểu bản sắc văn hóa của đồng bào các dân tộc vùng cao về cơ bản chưa được định hình, chưa được đầu tư phát triển, sản phẩm và dịch vụ du lịch nghèo nàn, chất lượng dịch vụ thấp, chưa đáp ứng được nhu cầu của các phân khúc thị trường khách trong nước và quốc tế.

Nhà nghiên cứu Cao Văn Chư cho rằng, nếu chỉ bảo tồn văn hóa thì sẽ không mang lại lợi ích và có nguy cơ mất luôn di sản. Ví dụ, nếu chỉ bảo tồn căn nhà của người H'rê thì chỉ có giá trị căn nhà đó và qua thời gian nó sẽ hỏng. Nhưng nếu gắn với du lịch thì họ sẽ có trách nhiệm giữ gìn, bảo tồn căn nhà đó để phục vụ du khách và kiếm ra tiền.

Ông Đinh Xuân Thắng, Phó Vụ trưởng Vụ Tuyên truyền, Ủy ban Dân tộc cho rằng, với gần 190.000 đồng bào dân tộc thiểu số cùng văn hóa bản địa đặc trưng, Quảng Ngãi vẫn có thể phát triển du lịch qua các lễ hội truyền thống cùng hàng loạt di sản văn hóa thiên nhiên mang sức hấp dẫn đặc biệt đối với du khách trong và ngoài nước. Theo ông Thắng, vấn đề đặt ra là việc giới thiệu, quảng bá lễ hội truyền thống trong các hoạt động du lịch cần tích cực để bà con nhận thức thực tiễn giá trị vật chất và tinh thần của lễ hội, khơi dậy, giáo dục lòng tự hào về văn hóa truyền thống, tăng cường ý thức bảo vệ, gìn giữ lễ hội. Qua đây, người dân có thêm thu nhập để cải thiện đời sống, góp phần phát triển kinh tế địa phương thông qua các dịch vụ ăn uống, bán các mặt hàng thổ cẩm, đặc sản địa phương. Dẫn ví dụ về làng du lịch Gò Cỏ ở thị xã Đức Phổ, ông Thắng cho rằng đây là mô hình rất hay và Quảng Ngãi cần nhân rộng mô hình này để người dân cùng cộng đồng có trách nhiệm bảo tồn văn hóa, biến thành sản phẩm du lịch để phục vụ du khách.

Chương trình ký kết hợp tác quảng bá truyền thông văn hóa, du lịch giữa Báo *Văn Hóa* và Sở VHTTDL Quảng Ngãi

Các chuyên gia, diễn giả và doanh nghiệp thảo luận tại Hội thảo

Theo Cục trưởng Cục du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh: "Những ý kiến chia sẻ, đóng góp của các đại biểu tham dự Hội thảo sẽ là nguồn thông tin quý giá để Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam, tỉnh Quảng Ngãi, các địa phương và doanh nghiệp tiếp thu, nghiên cứu, xây dựng, hoàn thiện các sản phẩm và cơ chế, chính sách phát triển du lịch văn hóa, đặc biệt là những sản phẩm du lịch văn hóa được tạo ra từ những giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc thiểu số".

Tại Hội thảo đã diễn ra chương trình ký kết Hợp tác quảng bá truyền thông văn hóa, du lịch giữa Báo *Văn Hóa* và Sở VHTTDL tỉnh Quảng Ngãi; Chương trình ký kết hợp tác phát triển du lịch giữa Hiệp hội du lịch Quảng Ngãi với Hiệp hội du lịch TP Đà Nẵng, CLB du lịch Doanh nhân trẻ Việt Nam, Hội lữ hành G7 giai đoạn năm 2025-2030. ■

QUỐC HỘI THÔNG QUA LUẬT

Bước tiến mới trong hành lang pháp lý bảo tồn, phát huy giá trị di sản

●THU SÂM

Với đa số đại biểu tán thành, Quốc hội đã chính thức thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) vào chiều 23.11 tại kỳ họp thứ 8, Quốc hội khóa XV. Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Thanh nhấn mạnh, việc Quốc hội biểu quyết thông qua Luật này vào đúng Ngày Di sản văn hóa Việt Nam chính là thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Quốc hội với việc bảo vệ, lưu giữ, trao truyền các giá trị văn hóa của dân tộc. Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) sẽ có hiệu lực thi hành từ ngày 1.7.2025.

Quốc hội thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) vào chiều 23.11 Ảnh: Tr.HUẤN

Trước khi biểu quyết thông qua luật, Quốc hội đã nghe Chủ nhiệm Ủy ban Văn hóa, Giáo dục của Quốc hội Nguyễn Đắc Vinh trình bày báo cáo tóm tắt tiếp thu, giải trình và chỉnh lý dự thảo Luật Di sản văn hóa (sửa đổi).

Cần thiết thành lập Quỹ bảo tồn di sản văn hóa

Trong đó, về nội dung Quỹ Bảo tồn di sản văn hóa (Điều 89), ông Nguyễn Đắc Vinh nêu rõ có nhiều ý kiến về vấn đề này. Tuy nhiên, ý kiến của Ủy ban Thường vụ Quốc hội cho rằng, di sản văn hóa là tài sản quý giá của cộng đồng các dân tộc. Trong những năm qua, Nhà nước đã quan tâm, bố trí ngân sách, huy động các nguồn lực để bảo vệ, phát huy giá trị di sản văn hóa, tuy nhiên kết quả còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu.

Trên cơ sở chính trị, pháp lý và thực tiễn, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đồng ý với đề xuất của Chính phủ về quy định thành lập Quỹ Bảo tồn di sản văn hóa và đã được đa số đại biểu Quốc hội nhất trí. Việc thành lập Quỹ Bảo tồn di sản văn hóa là cần thiết, tạo cơ chế để huy động thêm các nguồn lực xã hội hỗ trợ cho một số hoạt động thực sự cần thiết, có tính đặc thù trong bảo tồn di sản văn hóa, nhưng ngân sách nhà nước chưa thể đáp ứng được, như: Bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể có nguy cơ bị mai một, thất truyền; bảo quản, tu bổ, phục hồi, bảo vệ và phát huy giá trị di tích; mua, đưa di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, di sản tư liệu, tư liệu quý hiếm về di sản văn hóa phi vật thể có nguồn gốc Việt Nam từ nước ngoài về nước... Nguồn tài chính của Quỹ được hình thành trên cơ sở viện trợ, tài trợ, hỗ trợ, tặng cho của tổ chức, cá nhân trong nước, nước ngoài và các nguồn tài chính hợp pháp khác; ngân sách nhà nước không hỗ trợ kinh phí đối với các hoạt động của Quỹ.

Để bảo đảm phù hợp với điều kiện của các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã chỉ đạo rà soát, chỉnh lý, hoàn thiện theo hướng Quỹ chỉ hỗ trợ kinh phí cho một số hoạt động trọng tâm, trọng điểm; đồng thời, chỉnh lý, bổ sung quy định Chủ tịch UBND cấp tỉnh căn cứ vào tình hình thực tế về yêu cầu, khả năng huy động nguồn lực, tính hiệu quả, khả thi để xem xét, quyết định có hay không thành lập Quỹ bảo tồn di sản văn hóa ở địa phương. Nêu quan điểm về vấn đề này, đại biểu Nguyễn Quốc Hận (Cà Mau) nhấn mạnh, Quỹ Bảo tồn di sản văn hóa ở địa phương có ý nghĩa quan trọng và thiết thực đối với công tác bảo tồn di sản văn hóa; đóng vai trò như một nguồn tài chính bổ trợ giúp bảo đảm sự phát triển bền vững trong công tác bảo tồn, phục hồi và phát huy các giá trị văn hóa độc đáo của mỗi địa phương. Cụ thể, Quỹ này sẽ có thể hỗ trợ tài chính cho các dự án bảo tồn thông qua việc cung cấp kinh phí cho các dự án bảo tồn, trùng tu các di tích lịch sử, công trình kiến trúc, và các tài sản văn hóa khác cần được duy trì và phục hồi.

Bên cạnh đó, sự hiện diện của Quỹ Bảo tồn di sản sẽ khuyến khích sự đóng góp và tham gia của cộng đồng, bao gồm các doanh nghiệp, tổ chức phi lợi nhuận và người dân địa phương, từ đó tạo ra sự hợp lực trong công tác bảo tồn. Đồng thời, giúp giảm bớt sự phụ thuộc vào nguồn ngân sách nhà nước, mở rộng các kênh tài chính khác nhau, từ đó linh hoạt hơn trong việc triển khai các dự án bảo tồn. Đặc biệt Quỹ sẽ góp phần phát triển du lịch văn hóa và giữ gìn, phát huy bản sắc văn hóa của địa phương; giúp bảo vệ những giá trị văn hóa truyền thống và đặc trưng, bảo đảm rằng các thế hệ tương lai sẽ được tiếp cận và hiểu rõ về lịch sử, bản sắc của địa phương mình.

Luật có nhiều điểm mới

Luật Di sản văn hóa vừa được Quốc hội thông qua gồm 9 chương, 95 điều, tăng 2 chương, 22 điều so với Luật hiện hành, bám sát các mục tiêu, quan điểm, chính sách lớn được Quốc hội thông qua, thể chế hóa chủ trương, đường lối của Đảng về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; đồng thời giải quyết những điểm nghẽn về thể chế, đồng bộ với hệ thống pháp luật hiện hành và tương thích với điều ước quốc tế mà nước Việt Nam là thành viên trong quá trình tổ chức thực hiện hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa.

Luật cũng có những điểm mới cơ bản, cụ thể như: Quy định cụ thể việc xác lập di sản văn hóa theo từng loại hình sở hữu toàn dân, sở hữu chung, sở hữu riêng phù hợp với Bộ luật Dân sự và quy định khác của pháp luật có liên quan; Quy định chính sách của Nhà nước trong hoạt động bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, ưu tiên bố trí ngân sách nhà nước cho các hoạt động có tính đặc thù; đào tạo, bồi dưỡng nhân lực tham gia quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; Đồng thời hoàn thiện các hành vi bị nghiêm cấm để bảo đảm chính xác, đầy đủ hơn, làm cơ sở cho việc hướng dẫn thực hiện, kiểm tra, xử lý vi phạm trong bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; Xác định cụ thể các trường hợp điều chỉnh ranh giới khu vực bảo vệ I, khu vực bảo vệ II của di tích, khu vực di sản thế giới và vùng đệm của di sản thế giới; Quy định nguyên tắc và thẩm quyền thực hiện điều chỉnh ranh giới các khu vực bảo vệ để bảo đảm tính khả thi khi áp dụng trên thực tiễn; Quy định cụ thể việc sửa chữa, cải tạo, xây dựng công trình, nhà ở riêng lẻ trong và ngoài khu vực bảo vệ di tích.

Luật cũng quy định về quản lý di vật, cổ vật, bảo vật quốc gia, xử lý di vật, cổ vật được phát hiện, giao nộp; quy định mua và đưa di vật, cổ vật có nguồn gốc Việt Nam từ nước ngoài về nước; Bổ sung Quỹ Bảo tồn di sản văn hóa; Quy định chính sách về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản tư liệu; Bổ sung chính sách nhằm hỗ trợ sự phát triển của hệ thống bảo tàng; Bổ sung quy định cơ quan thanh tra chuyên ngành về di sản văn hóa. Để giải quyết những điểm bất cập, bảo đảm tính hợp hiến, tính kế thừa, Luật chỉ quy định những vấn đề mới đã rõ, được kiểm chứng trong thực tiễn, có tính ổn định cao; sửa đổi những quy định chồng chéo, bất cập, không phù hợp với thực tiễn đặt ra. Luật Di sản văn hóa tập trung vào việc quy định cụ thể về quyền, nghĩa vụ và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong hoạt động quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; các nguyên tắc trong quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa; các hành vi bị nghiêm cấm; trách nhiệm của tổ chức, người đại diện được giao quản lý, sử dụng di tích...

Việc Luật Di sản văn hóa được Quốc hội thông qua với đa số đại biểu tán thành sẽ tạo cơ sở pháp lý cho việc xây dựng các văn bản quy định chi tiết thi hành Luật và các văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến lĩnh vực quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa được hoàn chỉnh và đồng bộ, đáp ứng yêu cầu cấp bách đang đặt ra từ thực tế sự nghiệp bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa của đất nước. ■

DI SẢN VĂN HÓA (SỬA ĐỔI)

Văn hóa chính là linh hồn của dân tộc

PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Ngày 23.11.2024, vào đúng dịp kỷ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam, Quốc hội đã chính thức thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) với sự đồng thuận rất cao. Đây là một dấu mốc quan trọng, không chỉ đối với công tác bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa, mà còn đối với sự phát triển bền vững của đất nước.

Việc sửa đổi, bổ sung Luật Di sản văn hóa đã đáp ứng nhu cầu bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống trong bối cảnh hiện đại, khi các yếu tố như toàn cầu hóa, đô thị hóa và công nghệ số đang tác động mạnh mẽ đến mọi lĩnh vực đời sống xã hội.

1 Đây chính là hành lang pháp lý quan trọng giúp Chính phủ, các cơ quan quản lý, cộng đồng và xã hội cùng chung tay bảo vệ những giá trị văn hóa truyền thống, đồng thời tạo ra cơ hội để di sản không chỉ được bảo tồn mà còn được phát huy và phát triển trong thời đại mới. Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) sẽ là công cụ hữu hiệu trong việc nâng cao ý thức cộng đồng về tầm quan trọng của di sản văn hóa, đồng thời thúc đẩy việc ứng dụng các công nghệ mới trong công tác bảo tồn và khai thác giá trị di sản, từ đó góp phần vào sự phát triển kinh tế, du lịch và tăng trưởng bền vững của đất nước.

Di sản văn hóa không chỉ là những gì còn lại từ quá khứ, mà còn là gốc rễ, là tinh thần sống động định hình bản sắc và hướng đi của một dân tộc. Trong kỷ nguyên Việt Nam đang vươn mình mạnh mẽ trên trường quốc tế, di sản văn hóa trở thành chiếc cầu nối giữa truyền thống và hiện đại, giữa lịch sử và tương lai. Di sản là nguồn cảm hứng vô tận, là kho tàng tri thức được chắt lọc qua thời gian. Nó không chỉ ghi dấu bản lĩnh và sự sáng tạo của cha ông mà còn là nguồn năng lượng để xây dựng khát vọng phát triển bền vững. Trong thế giới toàn cầu hóa, khi những giá trị văn hóa dễ bị hòa tan, di sản chính là cột mốc giữ vững căn tính, giúp Việt Nam định vị mình trong bản đồ văn hóa thế giới. Hơn thế, di sản văn hóa còn là động lực kinh tế, đóng vai trò quan trọng trong phát triển du lịch, quảng bá hình ảnh đất nước. Các di tích, lễ hội, nghệ thuật truyền thống không chỉ thu hút du khách mà còn tạo ra giá trị kinh tế, mở ra cơ hội cho sự đổi mới và sáng tạo.

Quan trọng hơn, di sản kết nối con người, khơi dậy niềm tự hào và tinh thần đoàn kết dân tộc. Trong mỗi bước đi, từ những ngôi đền cổ kính, những làn điệu dân ca, đến ký ức về các cuộc chiến tranh giữ nước, di sản nhắc nhở chúng ta thuộc về một dòng chảy chung, nơi mọi cá nhân cùng góp phần viết tiếp câu chuyện dân tộc. Giữ gìn và phát huy di sản không chỉ là bảo tồn cái cũ mà còn là sáng tạo cái mới, để giá trị văn hóa Việt Nam không ngừng lan tỏa, tiếp sức cho sự vươn mình trong kỷ nguyên mới. Đó là cách chúng ta tôn vinh quá khứ, khẳng định hiện tại và định hình tương lai.

2 Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa đang gặp phải nhiều khó khăn trong bối cảnh hiện nay. Một trong những thách thức lớn nhất là sự xuống cấp nghiêm trọng của nhiều di sản do thời gian và tác động của con người. Dù nhận thức được tầm quan trọng của bảo tồn, nguồn lực tài chính và nhân sự chuyên môn vẫn còn hạn chế, khiến nhiều di sản không được bảo vệ đúng cách hoặc kịp thời. Quá trình đô thị hóa và phát triển kinh tế tạo ra áp lực lớn lên không gian văn hóa truyền thống. Những xung đột giữa bảo tồn và nhu cầu hiện đại hóa thường dẫn đến việc xâm phạm, thu hẹp không gian di sản, thậm chí làm mất đi giá trị nguyên bản của chúng.

Thêm vào đó, ý thức cộng đồng trong việc bảo vệ di sản vẫn chưa cao. Nhiều hành vi xâm hại, như lấn chiếm di tích, buôn bán cổ vật trái phép hay tổ chức các hoạt động không phù hợp trong không gian văn hóa, vẫn diễn ra thường xuyên.

Hệ thống pháp luật và chính sách liên quan đến bảo tồn di sản vẫn còn nhiều chồng chéo và thiếu đồng bộ. Sự không nhất quán giữa các quy định của Luật Di sản văn hóa với những luật khác, như Luật Đất đai hay Luật Xây dựng, đã gây cản trở cho việc quản lý và bảo vệ di sản. Đồng thời, biến đổi khí hậu và những tác động của thiên tai như lũ lụt, bão, đang đe dọa nghiêm trọng đến sự tồn tại của các di tích lịch sử và không gian văn hóa. Trong bối cảnh hội nhập toàn cầu, di sản văn hóa còn phải đối mặt với nguy cơ mai một bản sắc do sự xâm nhập của văn hóa ngoại lai và thương mại hóa các giá trị truyền thống. Nhiều lễ hội, phong tục và nghệ thuật bị biến tướng, mất đi giá trị gốc, trở thành sản phẩm phục vụ mục đích thương mại thuần túy. Cùng với đó, công tác đào tạo và phát triển nhân lực chuyên môn trong lĩnh vực này chưa đáp ứng được yêu cầu. Đội ngũ chuyên gia vừa thiếu về số lượng, vừa yếu về năng lực, khiến việc bảo tồn trở nên khó khăn hơn.

Mặc dù vai trò của cộng đồng và khu vực tư nhân trong việc bảo tồn di sản ngày càng được nhấn mạnh, nhưng sự tham gia vẫn chưa thực sự hiệu quả. Cơ chế chính sách chưa đủ mạnh để khuyến khích sự đóng góp từ xã hội, dẫn đến hạn chế trong việc huy động nguồn lực và sự đồng hành từ mọi thành phần. Giải quyết những bất cập này không chỉ đòi hỏi chiến lược dài hạn và bền vững, mà còn cần sự phối hợp chặt chẽ giữa các cấp chính quyền, chuyên gia, cộng đồng và khu vực tư nhân. Vì thế sửa đổi Luật Di sản văn hóa là rất cần thiết để di sản không chỉ là quá khứ, mà còn là tài sản quan trọng để định hình tương lai, kết nối truyền thống với sự phát triển của dân tộc trong thời đại mới.

3 Sửa đổi Luật Di sản văn hóa lần này mang theo một ý nghĩa vượt xa khía cạnh pháp lý, nó là hơi thở mới cho dòng chảy bất tận của văn hóa dân tộc. Những điều chỉnh trong luật không chỉ nhằm tháo gỡ các rào cản thể chế hay đồng bộ hóa với các luật liên quan mà còn thể hiện khát vọng mạnh mẽ: Kết nối giá trị văn hóa với sự phát triển bền vững của đất nước. Đây là hành động để bảo vệ những di sản vô giá, nhưng hơn hết, là để di sản sống dậy, trường tồn và tiếp tục truyền cảm hứng. Trong bối cảnh toàn cầu hóa và đô thị hóa không ngừng, khi áp lực kinh tế và tốc độ của xã hội hiện đại dễ dàng lấn át những giá trị truyền thống, các thay đổi lần này mang tính chiến lược. Việc làm rõ trách nhiệm của các bên, từ cơ quan quản lý đến từng cá nhân, việc phân cấp mạnh mẽ để địa phương có thể chủ động hơn, hay sự tinh gọn thủ tục hành chính, tất cả đều nhằm một mục tiêu chung là đưa di sản về đúng nơi nó thuộc về, trung tâm đời sống của con người và cộng đồng.

Đây không chỉ là bảo tồn mà là sáng tạo, là cách chúng ta làm cho văn hóa không ngừng chảy trong mạch sống của xã hội hiện đại. Những di sản như từng viên gạch cũ kỹ, từng khúc hát truyền đời không còn là những thứ bị lãng quên trong bóng tối của thời gian, mà là điểm tựa, là lời nhắc nhở đầy cảm hứng rằng chúng ta, hôm nay đang đứng trên những giá trị trường cửu mà tổ tiên đã để lại. Việc cộng đồng trở thành chủ thể trong bảo tồn không chỉ là một bước tiến mà còn là một bước nhảy vọt về ý thức trách nhiệm. Chính từ cộng đồng, từ từng người dân, di sản mới thực sự được bảo vệ bằng trái tim, bằng sự tự hào. Mỗi người không chỉ nhìn di sản như một phần của quá khứ, mà như một phần không thể tách rời trong hành trình đi về phía tương lai.

Đồng thời, luật sửa đổi còn khẳng định tầm nhìn hội nhập quốc tế, khi di sản văn hóa của Việt Nam không chỉ là tài sản quốc gia mà còn là một phần của di sản nhân loại. Việc đồng bộ hóa với các cam kết quốc tế không chỉ giúp bảo vệ di sản mà còn mở ra cơ hội hợp tác, giao lưu, để thế giới biết đến Việt Nam như một đất nước giàu bản sắc văn hóa, sáng tạo và bản lĩnh. Quan trọng hơn cả, di sản văn hóa không chỉ là những gì nằm im trong bảo tàng hay hiện hữu trên những bức tường cổ, mà là câu chuyện chúng ta kể về mình. Là cách chúng ta gắn kết quá khứ với hiện tại và tương lai, để mỗi bước tiến đều in đậm dấu ấn của lịch sử và bản sắc dân tộc.

Việc sửa đổi luật lần này không chỉ là một nhiệm vụ, mà là lời khẳng định: Văn hóa chính là linh hồn của dân tộc. Bảo vệ di sản văn hóa, giữ gìn truyền thống không chỉ là giữ gìn ký ức, mà là bảo vệ sự trường tồn của hồn cốt Việt Nam, để trong mỗi bước đi của kỷ nguyên mới, chúng ta đều tự hào rằng Việt Nam luôn có một cốt cách riêng, độc đáo và không thể bị lãng quên. ■

Di sản Hoàng thành Thăng Long về đêm

DÂN CA QUAN HỌ BẮC NINH:

Lan tỏa trong đời sống đương đại

● **QUỲNH HOA; ảnh: DƯƠNG HOÀN**

Ngày 30.9.2009, Dân ca Quan họ Bắc Ninh được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Hội đồng chuyên môn UNESCO đã đánh giá cao những giá trị đặc biệt của Quan họ: Từ tập quán xã hội, nghệ thuật trình diễn, kỹ thuật hát, bài bản, ca từ cho đến trang phục, phong cách ứng xử…, góp phần làm phong phú bức tranh đa dạng văn hóa Việt Nam và thế giới.

Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng trao tặng Bằng khen cho 5 tập thể xuất sắc trong bảo tồn và phát huy giá trị Dân ca Quan họ

Đánh dấu sự kiện quan trọng này, cuối tuần qua, tại Trung tâm Văn hóa Kinh Bắc (TP Bắc Ninh), tỉnh Bắc Ninh đã tổ chức chương trình nghệ thuật *Sum họp trúc mai* kỷ niệm 15 năm Dân ca Quan họ Bắc Ninh được ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Sự kiện đặc biệt này cũng đánh dấu cuộc hội ngộ của dân ca ba miền: Quan họ Bắc Ninh, Ví, Giặm Nghệ Tĩnh và Đờn ca tài tử Nam Bộ.

Chương trình có sự tham dự của các Ủy viên Trung ương Đảng: Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Thanh; Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng; Bộ trưởng Bộ Y tế Đào Hồng Lan; Bí thư Tỉnh ủy Bắc Giang Nguyễn Văn Gấu; Bí thư Tỉnh ủy Hà Tĩnh Hoàng Trung Dũng, cùng đại diện các Bộ, ngành, tổ chức quốc tế và đông đảo người dân, du khách…

Loại hình nghệ thuật độc đáo, gắn bó mật thiết với nhân dân

Phát biểu tại lễ kỷ niệm, Chủ tịch UBND tỉnh Bắc Ninh Vương Quốc Tuấn nhấn mạnh: Quan họ là loại hình hát đối đáp giao duyên độc đáo, thường diễn ra vào dịp lễ hội và các cuộc gặp gỡ tại vùng Kinh Bắc xưa. Không sử dụng nhạc đệm, Quan họ kết hợp lời ca, giọng điệu, phong tục và môi trường diễn xướng, tạo nên một loại hình nghệ thuật tổng hợp đầy sáng tạo.

Trong 15 năm kể từ khi được UNESCO ghi danh, Bắc Ninh đã có nhiều nỗ lực bảo tồn di sản. Tỉnh đã khôi phục không gian diễn xướng tại các làng Quan họ gốc, phát triển làng Quan họ thực hành, thành lập nhiều CLB và ban hành các chính sách hỗ trợ nghệ nhân, nghệ sĩ. Những hành động thiết thực này đã giúp duy trì và lan tỏa giá trị văn hóa Quan họ, góp phần khẳng định vị trí di sản trong đời sống tinh thần và văn hóa Việt Nam.

Hiện nay, Bắc Ninh có 44 làng Quan họ gốc, 150 làng Quan họ thực hành và gần 400 CLB Dân ca Quan họ với hàng chục nghìn người tham gia, trong đó hơn 600 người có khả năng truyền dạy. Trên phạm vi cả nước và quốc tế, hàng trăm CLB Quan họ đã được thành lập và hoạt động thường xuyên, minh chứng cho sức sống mạnh mẽ và sự lan tỏa rộng rãi của di sản.

Phát biểu tại lễ kỷ niệm 15 năm Quan họ Bắc Ninh được UNESCO ghi danh, Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Thanh đánh giá cao sự kết nối văn hóa ba miền trong sự kiện và khẳng định giá trị nghệ thuật độc đáo của Quan họ. Phó Chủ tịch Quốc hội nhấn mạnh: "Việc được UNESCO ghi danh là minh chứng cho trách nhiệm của Bắc Ninh và Việt Nam trong bảo tồn và phát huy di sản. Quan họ không chỉ sống mãi trong đời sống cộng đồng mà còn góp phần khẳng định bản sắc văn hóa Việt Nam trên bản đồ thế giới".

Thách thức và nỗ lực bảo tồn di sản

Trước xu thế toàn cầu hóa và sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ, Dân ca Quan họ Bắc Ninh đã và đang phải đối mặt với nhiều thách thức. Phó Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Thị Thanh nhận định: Những khó khăn như sự quan tâm của giới trẻ đối với nghệ thuật truyền thống dần mai một, đội ngũ nghệ nhân ngày càng cao tuổi trong khi thế hệ kế cận còn thiếu vắng, chính sách hỗ trợ thực hành nghệ thuật truyền thống chưa đáp ứng được thực tiễn… đang cấp thiết đòi hỏi trách nhiệm và nỗ lực chung tay của cả cộng đồng.

Nhìn lại 15 năm được UNESCO ghi danh, Quan họ không chỉ bền bỉ có mặt trong đời sống người dân Bắc Ninh mà còn lan tỏa sâu rộng trên phạm vi quốc gia và quốc tế. Việc Quốc hội thông qua Luật Di sản văn hóa (sửa đổi) với những chính sách toàn diện, và trong tuần tới, Quốc hội cũng sẽ thông qua Nghị quyết phê duyệt chủ trương đầu tư Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035 là bước đi quan trọng, thể hiện quyết tâm bảo tồn và phát huy giá trị di sản, góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Phó Chủ tịch Quốc hội cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của việc bảo tồn và phát huy giá trị Dân ca Quan họ Bắc Ninh trong bối cảnh mới. Các cấp ủy, chính quyền tỉnh Bắc Ninh cần quan tâm sâu sắc, chỉ đạo sát sao, ban hành kịp thời các chính sách hỗ trợ, đặc biệt là tôn vinh, đãi ngộ nghệ nhân cao tuổi. Đồng thời, cần đẩy mạnh truyền dạy cho thế hệ trẻ, xây dựng lớp nghệ nhân kế cận, duy trì hoạt động các CLB Quan họ măng non, lan tỏa giá trị di sản tới học sinh, sinh viên, công chức và rộng khắp trong cộng đồng…

Việc đầu tư cơ sở vật chất, mở rộng không gian diễn xướng và môi trường thực hành là yêu cầu cấp thiết, giúp nghệ nhân và người yêu Quan họ phát huy tài năng. Bên cạnh đó, khuyến khích sáng tạo nghệ thuật mới mang âm hưởng Quan họ phù hợp với nhịp sống hiện đại sẽ tăng sức lan tỏa và mang lại sức sống mới, khẳng định vị thế di sản văn hóa độc đáo của Việt Nam trên bản đồ thế giới.

Nhân dịp này, Thủ tướng Chính phủ đã tặng Bằng khen cho nhân dân và cán bộ tỉnh Bắc Ninh, Sở VHTTDL tỉnh Bắc Ninh; Bộ VHTTDL trao tặng Bằng khen cho 5 tập thể xuất sắc trong bảo tồn và phát huy giá trị Dân ca Quan họ.

Lễ kỷ niệm khép lại với chương trình nghệ thuật đa sắc màu, quy tụ các liền anh, liền chị Nhà hát Dân ca Quan họ Bắc Ninh, nghệ sĩ từ Trung tâm Văn hóa Tây Ninh, Hà Tĩnh, Nhà hát Nghệ thuật Đương đại Việt Nam cùng các giọng ca nổi tiếng như: NSƯT Tân Nhàn, Trọng Tấn, Bùi Lê Mận... Chương trình là sự phối hợp hài hòa giữa Quan họ, Ví, Giặm và Đờn ca tài tử đã tôn vinh sức sống trường tồn của các Di sản văn hóa phi vật thể đại diện nhân loại trên dải đất hình chữ S. ■

GIẢI THƯỞNG SÁCH QUỐC GIA 2024:

Khẳng định chất lượng, hướng tới độc giả

● **THANH NGỌC**

Với vai trò là động lực thúc đẩy sự phát triển ngành Xuất bản, Giải thưởng Sách quốc gia không ngừng nâng cao chất lượng tác phẩm dự giải, theo kịp xu hướng hiện đại và đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của công chúng; qua đó, góp phần quan trọng vào việc phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng…

Ba tác phẩm đoạt giải cao nhất đều là sách trong nước

BTC Giải thưởng Sách quốc gia lần thứ VII cho biết, năm nay có 51/57 NXB tham gia Giải (tăng thêm 10 NXB so với lần thứ VI). Tổng số sách tham dự là 372 tựa sách và bộ sách, với 455 cuốn (tăng 60 tựa sách và 20 cuốn so với kỳ giải trước). Hội đồng sơ khảo đã chọn ra 64 cuốn sách tiêu biểu từ các tác phẩm xuất sắc do hơn 51 đơn vị gửi dự thi.

Các tác phẩm năm nay nổi bật về cả nội dung lẫn hình thức, phản ánh sự đa dạng trong chủ đề và phong cách. Nhiều tác giả đã khai thác những vấn đề thời sự được công chúng quan tâm, minh chứng cho sự năng động của thị trường sách Việt Nam. Đồng thời, độc giả trong nước ngày càng có cơ hội tiếp cận với các tác phẩm chất lượng cao.

Đáng chú ý, ba giải A đều được trao cho các tác phẩm trong nước. Mỗi cuốn sách đại diện cho một lĩnh vực khác nhau, thể hiện sự phong phú trong danh mục đề cử. Ông Tống Văn Thanh, Vụ trưởng Vụ Báo chí - Xuất bản, Ban Tuyên giáo Trung ương, Phó Chủ tịch Hội Xuất bản Việt Nam nhận định: "Hội đồng Giải thưởng Sách quốc gia 2024 đã làm việc nghiêm túc, khoa học. Các tiểu ban đã trải qua quá trình cân nhắc kỹ lưỡng để lựa chọn ra những tác phẩm xứng đáng nhất. Nhờ vậy, mỗi cuốn sách đoạt giải A đều tiêu biểu cho lĩnh vực của mình".

Trong số 58 tác phẩm, bộ sách *Gia Định - Sài Gòn - Thành phố Hồ Chí Minh dặm dài lịch sử* của nhà nghiên cứu 104 tuổi Nguyễn Đình Tư được Hội đồng chấm giải đánh giá cao và đề nghị trao giải A. Công trình thể hiện một cách đầy đủ các giai đoạn phát triển của Thành phố Hồ Chí Minh từ khởi thủy năm 1698 đến năm 2020, bao quát nhiều lĩnh vực, khía cạnh. Hơn 20 năm qua, nhà nghiên cứu Nguyễn Đình Tư dồn tâm sức đi khắp các thư viện, Trung tâm lưu trữ Quốc gia II ở TP.HCM để tập hợp tài liệu cho tác phẩm.

Cục trưởng Cục Xuất bản, In và Phát hành, Phó Chủ tịch Hội Xuất bản Việt Nam nhận xét: "Bộ sách là công trình đồ sộ với hơn 1.600 trang, thể hiện tình yêu,

DÂN CA VÍ, GIẶM NGHỆ TĨNH:

Hồn quê tỏa sáng

● **PHẠM NGÂN**

Lễ kỷ niệm 10 năm UNESCO ghi danh Dân ca Ví, Giặm (27.11.2014 - 27.11.2024) không chỉ là một lễ hội nghệ thuật mà còn là lời khẳng định giá trị của di sản trong đời sống đương đại. Hồn quê Ví, Giặm sẽ mãi chảy trôi, hòa nhịp cùng sự phát triển của đất nước, để người dân Nghệ Tĩnh nói riêng, cả nhân loại nói chung cùng thưởng thức và trân quý…

Thứ trưởng Tạ Quang Đông trao tặng Bằng khen của Bộ trưởng Bộ VHTTDL cho các tập thể và cá nhân

Chào mừng ngày Di sản Văn hóa Việt Nam 23.11; Kỷ niệm 10 năm Dân ca Ví, Giặm Nghệ Tĩnh được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại, từ ngày 22 - 30.11, nhiều hoạt động đặc sắc diễn ra tại Nghệ An và Hà Tĩnh như: Liên hoan Nghệ thuật dân gian với chủ đề Việt Nam - những sắc màu di sản; *Triển lãm* Sắc màu di sản văn hóa, thiên nhiên và sản phẩm thủ công truyền thống Việt Nam; *Trưng bày nghệ thuật, các chương trình giao lưu nghệ thuật; Festival* Về miền Ví, Giặm *và Hội thảo về công tác bảo tồn di sản nhằm đưa dân ca Ví, Giặm Nghệ Tĩnh đến gần hơn với cộng đồng, thúc đẩy du lịch văn hóa, khẳng định vị thế và hình ảnh của di sản Việt Nam trên trường quốc tế…*

Cùng với 14 di sản văn hóa phi vật thể tiêu biểu của cả nước, Dân ca Ví, Giặm Nghệ Tĩnh vinh dự được UNESCO ghi danh là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại. Lễ kỷ niệm 10 năm Dân ca Ví, Giặm Nghệ Tĩnh được UNESCO ghi danh được tổ chức vào cuối tuần qua tại Quảng trường Hồ Chí Minh (TP Vinh, Nghệ An), để lại ấn tượng sâu đậm trong lòng du khách và nhân dân địa phương.

Phát biểu tại lễ kỷ niệm, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông đã bày tỏ niềm tự hào về một di sản độc đáo của dân tộc. Trong bức tranh đa sắc màu của văn hóa Việt Nam, xứ Nghệ đã đóng góp một mảng màu riêng biệt không thể trộn lẫn. Qua bao thế hệ, Dân ca Ví, Giặm luôn là tiếng lòng, là tâm tư, tình cảm của người dân, lắng đọng, chắt chiu tinh túy của hồn quê mộc mạc, dung dị nhưng đầy trữ tình, gợi nhớ, gợi thương, đúng như câu thơ của chàng thi sĩ đã trót phải lòng câu Ví, Giặm: *"Em có về miền non nước Hồng Lam/ Du thuyền trên sông nghe câu Ví, Giặm/ Đã nhủ lòng anh chỉ thương, nỏ giận/ Dẫu ngái ngôi muôn trùng sớm muộn vẫn chờ nhau"*...

Thứ trưởng đã đánh giá cao nỗ lực của chính quyền và nhân dân hai tỉnh Nghệ An, Hà Tĩnh trong hành trình gìn giữ và phát huy giá trị di sản. Chặng đường 10 năm từ khi được UNESCO ghi danh, Ví, Giặm đã và đang chứng minh sức sống, sức lan tỏa mạnh mẽ bất kể không gian và thời gian, với những kết quả tích cực trong công tác truyền dạy di sản cho cộng đồng, tạo điều kiện khuyến khích, hỗ trợ nghệ nhân thực hành, trao truyền; mở rộng mạng lưới hoạt động của các CLB, đưa Ví, Giặm vượt ra khỏi không gian của văn hóa vùng miền để đến với cả nước và lan tỏa ra thế giới.

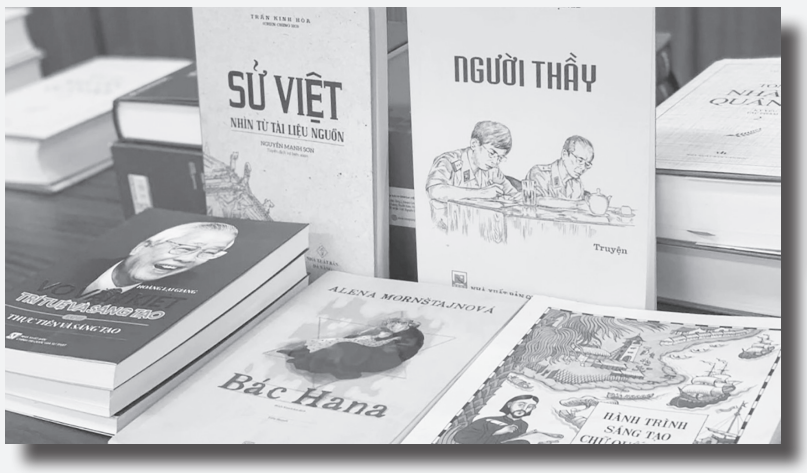
Bảo tồn, phát huy giá trị di sản văn hóa Dân ca Ví, Giặm là góp phần gìn giữ hồn cốt của dân tộc, vừa là niềm vinh dự, tự hào nhưng đồng thời cũng là trách nhiệm, là cam kết không chỉ của hai tỉnh Nghệ An - Hà Tĩnh mà là của quốc gia với UNESCO trong việc thực hiện Công ước về bảo vệ di sản văn hóa phi vật thể năm 2003. Để làm được điều này, rất cần sự vào cuộc, chung tay của cả chính quyền và cộng đồng.

Trong tương lai, để Dân ca Ví, Giặm Nghệ Tĩnh thực sự lan tỏa và trường tồn, Thứ trưởng đề nghị chính quyền tỉnh Nghệ An cần chủ động, tích cực, phối hợp tốt hơn nữa với tỉnh Hà Tĩnh và các Ban, Bộ, ngành Trung ương, UBND các cấp, các cơ quan hữu quan, các cộng đồng là chủ thể của di sản Dân ca Ví, Giặm Nghệ Tĩnh và nhân dân cả nước, với tất cả tinh thần trách nhiệm, tâm huyết, tình yêu với di sản văn hóa truyền thống dân tộc để thực hiện có hiệu quả Chương trình hành động quốc gia nhằm bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể này.

Trong hành trình để Ví, Giặm luôn tỏa sáng, ngân xa, Bộ VHTTDL sẽ đồng hành, phối hợp với các Ban, Bộ, ngành, cơ quan Trung ương để có những giải pháp đồng bộ, tích cực; cùng chính quyền, cộng đồng địa phương hai tỉnh Nghệ An - Hà Tĩnh thực hiện tốt Chương trình hành động quốc gia bảo tồn, phát huy giá trị di sản Dân ca Ví, Giặm, xứng tầm là Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại.

Tại Lễ kỷ niệm, đại biểu và nhân dân, du khách đã được thưởng thức Chương trình nghệ thuật *Ví, Giặm - Hồn quê tỏa sáng*. Mặc dù thời tiết không thuận lợi, mưa gió không ngăn được bước chân người mộ điệu tìm về. Chị Hoàng Thị Hoa Lê (quê Hà Tĩnh) chia sẻ: "Tôi rất xúc động khi nghe những câu hò, điệu ví sống động, gần gũi do các nghệ nhân, nghệ sĩ biểu diễn trong chương trình. Thông qua hoạt động đã khơi dậy truyền thống yêu quê hương, đất nước và cũng là dịp để bảo tồn, gìn giữ, phát huy giá trị di sản nhằm giáo dục truyền thống cho thế hệ trẻ hôm nay và mai sau".

Dịp này, Bộ trưởng Bộ VHTTDL quyết định tặng Bằng khen cho 5 tập thể, 5 cá nhân đã có thành tích đóng góp xuất sắc trong công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản Dân ca Ví, Giặm giai đoạn 2014-2024. Những phần thưởng là lời tri ân sâu sắc dành cho những nghệ nhân, nghệ sĩ đã dồn tâm huyết để giữ gìn hồn cốt của Ví, Giặm sống mãi với thời gian. ■

Giải thưởng Sách quốc gia nâng cao chất lượng sách dự giải và hướng tới đáp ứng nhu cầu bạn đọc **Ảnh: ITN**

Giải thưởng Sách quốc gia do Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ TT&TT, Hội Xuất bản Việt Nam tổ chức. Căn cứ kết quả bỏ phiếu, Hội Xuất bản Việt Nam đã tổng hợp trình Bộ trưởng Bộ TT&TT xem xét trao giải cho 59 bộ sách, cuốn sách, gồm: 3 giải A; 10 giải B; 21 giải C; 21 giải Khuyến khích và 4 giải Sách được bạn đọc yêu thích (có một cuốn sách đoạt hai hạng mục giải thưởng). Lễ trao giải sẽ diễn ra tại Nhà hát Lớn Hà Nội tối 29.11, tường thuật trực tiếp trên VTV1.

tâm huyết của tác giả. Trong khi các công trình tương đương có hàng chục người biên soạn, thì tác giả Nguyễn Đình Tư miệt mài nghiên cứu, viết sách một mình. Bộ sách tuy còn một số sai sót, nhưng không quá lớn, không ảnh hưởng đến giá trị tác phẩm…".

Hướng tới độc giả, thúc đẩy văn hóa đọc

Lần đầu tiên, Giải thưởng Sách quốc gia xuất hiện hạng mục Sách được bạn đọc yêu thích với 4 đề cử: *Chuyện con mèo dạy hải âu bay* (Luis Sepúlveda, dịch giả Phương Huyền); *Mùa hè không tên* (Nguyễn Nhật Ánh); *Người thầy* (Nguyễn Chí Vịnh); *Tuổi trẻ đáng giá bao nhiêu* (Rosie Nguyễn). Trước đó, Hội Xuất bản Việt Nam đã tổ chức tiếp nhận đề cử của bạn đọc trên Trang thông tin chính thức về Giải thưởng Sách quốc gia tại Cổng thông tin điện tử của Hội Xuất bản Việt Nam. Sau hơn một tháng, BTC đã nhận được trên 100 cuốn sách do bạn đọc đề cử và đã lựa chọn được 17 cuốn sách vào vòng tiếp theo.

Giải thưởng Sách quốc gia năm nay ghi nhận sự đa dạng đề tài, từ chuyển đổi số, cách mạng công nghiệp 4.0 đến văn hóa, lịch sử, giải trí... Theo ông Nguyễn Nguyên, số lượng sách và NXB tham gia tăng đáng kể, đặc biệt trong lĩnh vực y dược và chuyển đổi số. Xu hướng này phản ánh sự cân bằng giữa giá trị chuyên môn và tính đại chúng trong ngành Xuất bản.

BTC cũng nhấn mạnh vai trò vinh danh tinh hoa thế giới và bảo tồn tri thức truyền thống, vì vậy, tỷ lệ sách dịch chiếm gần 40%, đã cho thấy nỗ lực hội nhập và phát triển của ngành Xuất bản nước nhà. Theo ông Đỗ Quang Dũng, Phó Chủ tịch Hội Xuất bản Việt Nam, sự phong phú này khẳng định vai trò quan trọng của Giải thưởng trong khuyến đọc và phù hợp nhịp sống hiện đại.

"Giải thưởng cũng hướng tới việc thúc đẩy các xu hướng mới trong ngành Xuất bản, những định dạng sách giúp độc giả dễ dàng tiếp cận thông tin và phù hợp với nhịp sống hiện đại. Hiện nay, BTC Giải đặc biệt quan tâm tới dòng sách tinh gọn, sách tóm lược đang được ưa chuộng trên thế giới", ông Đỗ Quang Dũng cho biết.

Có thể thấy rằng, cùng với sự tôn vinh tác giả, tôn vinh tri thức, Giải thưởng Sách quốc gia ngày càng có những đóng góp quan trọng trong việc lan tỏa sách hay và là hoạt động khuyến đọc thiết thực trong bối cảnh hiện nay. ■

HÀ NỘI:

Đánh thức di sản - thắp lửa sáng tạo cho phát triển bền vững

● ĐÌNH TOÁN - THANH MAI

Hà Nội không chỉ là trung tâm chính trị - hành chính quốc gia mà còn là nơi giao thoa giữa những giá trị văn hóa truyền thống và hiện đại. Với tiềm năng sẵn có, Hà Nội đang đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa (CNVH), đưa di sản và sáng tạo trở thành động lực nâng tầm thương hiệu văn hóa Thủ đô.

Khai thác giá trị di sản, mở lối cho CNVH

Là thành viên Mạng lưới các thành phố sáng tạo của UNESCO, Hà Nội đang nỗ lực kết hợp hài hòa giữa bảo tồn văn hóa truyền thống và đổi mới sáng tạo. Với 5.922 di tích lịch sử, 1.793 di sản văn hóa phi vật thể, 1.350 làng nghề và hàng trăm lễ hội đặc sắc, Hà Nội sở hữu nền tảng vững chắc để vừa bảo tồn giá trị di sản, vừa phát triển các sản phẩm du lịch và dịch vụ sáng tạo.

Hiện nay, thành phố đã phát triển gần 20 tour du lịch đêm dựa trên di sản, có thể kể đến: *Đêm thiêng liêng* tại Nhà tù Hỏa Lò, *Giải mã Hoàng thành Thăng Long* hay *Ngọc Sơn - Đêm huyền bí*... Những tour này không chỉ mang đến trải nghiệm độc đáo mà còn góp phần khẳng định vị thế của Thủ đô Hà Nội trên bản đồ du lịch quốc tế.

Hà Nội đang chứng tỏ vị thế là trung tâm văn hóa thông qua việc tổ chức các sự kiện mang tầm vóc quốc tế. Liên hoan Phim Quốc tế Hà Nội (HANIFF) 2024, diễn ra từ ngày 7 - 11.11, đã tạo cơ hội giao lưu giữa các nhà làm phim trong nước và quốc tế, góp phần quảng bá điện ảnh Việt Nam ra thế giới. Việc tổ chức tại các địa điểm mang tính biểu tượng của Hà Nội không chỉ tôn vinh di sản văn hóa của Thủ đô mà còn thu hút sự chú ý của du khách và truyền thông nước ngoài.

Không chỉ giới hạn ở lĩnh vực điện ảnh, Hà Nội còn tổ chức nhiều lễ hội nghệ thuật, triển lãm và sự kiện thời trang quốc tế. Mỗi chương trình đều góp phần hiện thực hóa chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa, sáng tạo mà Thủ đô đang hướng tới.

Gần đây, Hà Nội đã tổ chức thành công Lễ hội Thiết kế Sáng tạo 2024, quy tụ nhiều nhà thiết kế, nghệ sĩ, chuyên gia trong và ngoài nước. Lễ hội đã tạo nên sự kết nối giữa văn hóa truyền thống và công

Nhà hát Múa rối Thăng Long ra mắt vở diễn "Nghêu Sò Ốc Hến" với hình thức biểu diễn sáng tạo múa rối người
Ảnh: MẠNH HÙNG

chúng thông qua các chương trình biểu diễn nghệ thuật và hoạt động sáng tạo đa dạng như: *Hà Nội trong tôi* là (trình diễn âm nhạc), *Em là bông hoa nhỏ* (chương trình nghệ thuật thiếu nhi), *A Lưu* (chiếu vở diễn), *Reo vang bình minh* (chương trình hòa nhạc) và trình diễn thời trang *Xpressive*.

Nằm trong khuôn khổ Lễ hội, chương trình giáo dục di sản *Thị Mầu xuyên không* đã mang đến cho các em nhỏ cơ hội khám phá nghệ thuật truyền thống theo cách mới lạ và hấp dẫn. Đạo diễn Ninh Quang Trường, tác giả chuyển soạn và thiết kế chương trình, chia sẻ: "Chương trình là sự kết hợp độc đáo giữa nghệ thuật chèo truyền thống và cách tiếp cận hiện đại. Thông qua thưởng thức vở diễn cách tân và trải nghiệm các hoạt động thú vị như đánh đàn, chơi trò chơi..., các em được khám phá nghệ thuật truyền thống một cách trực quan. Điều này không chỉ khơi dậy tình yêu di sản mà còn thể hiện cách làm mới các

Buổi biểu diễn nghệ thuật "Thị Mầu xuyên không" nằm trong khuôn khổ Lễ hội Thiết kế Sáng tạo 2024 Ảnh: NGỌC HẢO

vở diễn nghệ thuật truyền thống". Chương trình không chỉ hướng tới giáo dục thế hệ trẻ mà còn khai thác tiềm năng văn hóa truyền thống để tạo ra các sản phẩm du lịch hấp dẫn và bền vững.

Bên cạnh đó, Hà Nội tiếp tục khuyến khích sự sáng tạo trong các không gian đô thị. Các điểm đến như Phố Sách Hà Nội, Trung tâm Nghệ thuật Đương đại Vincom (VCCA), Trung tâm Văn hóa Nghệ thuật 22 Hàng Buồm... đang trở thành nơi giao thoa giữa hiện đại và truyền thống. Các công trình nghệ thuật công cộng, từ tượng đài, vườn hoa, con đường gốm sứ, đến các tác phẩm điêu khắc, hay những dự án nghệ thuật công cộng như phố bích họa Phùng Hưng và dự án Phúc Tân... đã tạo ra không gian sáng tạo, kết nối giữa nghệ thuật và kiến trúc.

Để ngành CNVH Hà Nội "cất cánh"

Các ngành công nghiệp văn hóa (CNVH) của Thủ đô đang trên đà phát triển mạnh mẽ, nhưng vẫn đối mặt với nhiều thách thức lớn như thiếu nguồn nhân lực chất lượng cao, hạ tầng chưa đồng bộ, thiếu liên kết giữa các bên, và đặc biệt là vấn đề bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ. Để thúc đẩy sự phát triển của ngành CNVH, Hà Nội cần ưu tiên xây dựng thêm các chính sách và cơ chế hỗ trợ rõ ràng. Việc hoàn thiện hệ thống pháp luật sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho các hoạt động sáng tạo và kinh doanh trong lĩnh vực văn hóa. Đồng thời, cần tăng cường sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức xã hội và doanh nghiệp.

Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là yếu tố then chốt để ngành CNVH tiến xa. Thành phố cần đẩy mạnh đào tạo chuyên môn và tạo môi trường làm việc sáng tạo. Từ đó, có thể thu hút nhân tài, thúc đẩy cộng đồng sáng tạo và bảo đảm sự phát triển bền vững.

Ông Nguyễn Văn Phong, Phó Bí thư Thành ủy Hà Nội nhấn mạnh rằng: Sự phát triển văn hóa và con người không phụ thuộc vào xuất phát điểm, mà chủ yếu nằm ở nhận thức và quyết tâm của đội ngũ lãnh đạo. Vì vậy, các cấp, ngành cần phối hợp chặt chẽ, triển khai đồng bộ Luật Thủ đô 2024. Đồng thời, thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 09-NQ/TU về "Phát triển công nghiệp văn hóa trên địa bàn Thủ đô giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045", gắn với việc định vị thương hiệu "Thành phố sáng tạo".

Hà Nội cần nhanh chóng phát triển và nâng cấp cơ sở hạ tầng để tạo ra các không gian sáng tạo hiện đại như trung tâm văn hóa, khu phố nghệ thuật... Việc đầu tư vào cơ sở vật chất không chỉ hỗ trợ quá trình sản xuất và quảng bá các sản phẩm văn hóa mà còn thúc đẩy sự kết nối giữa các nhà sáng tạo và doanh nghiệp, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển của ngành công nghiệp văn hóa (CNVH).

Đổi mới sáng tạo là một trong những yếu tố cốt lõi trong quá trình phát triển này. Hà Nội cần khuyến khích tinh thần khởi nghiệp và tạo điều kiện thuận lợi để các ý tưởng sáng tạo được triển khai. Các chương trình hỗ trợ tài chính, đầu tư cho các dự án sáng tạo, kết hợp tổ chức sự kiện, hội thảo và triển lãm... sẽ mở ra cơ hội kết nối cộng đồng sáng tạo với doanh nghiệp, góp phần thúc đẩy các hoạt động đổi mới.

Cuối cùng, để phát triển bền vững, việc bảo tồn và phát huy di sản văn hóa là điều thiết yếu. Sự kết hợp giữa bảo tồn giá trị truyền thống và phát triển các xu hướng hiện đại sẽ tạo ra các sản phẩm văn hóa độc đáo, vừa mang đậm bản sắc dân tộc vừa đáp ứng nhu cầu của thị trường hiện đại.■

Hội thảo quốc tế "Đà Lạt phát triển du lịch xanh và công nghiệp văn hóa từ tài nguyên thiên nhiên đa dạng sinh học và văn hóa địa phương"

Theo kế hoạch, Hội thảo sẽ được tổ chức vào sáng ngày 18.12 tới. Đây là diễn đàn trao đổi và thảo luận, nhằm đề xuất các giải pháp mang tính khoa học và thực tiễn, trên tinh thần phát huy ý tưởng và trí tuệ tập thể để tiếp tục phát triển du lịch Đà Lạt theo hướng du lịch xanh bền vững, đồng thời thúc đẩy ngành công nghiệp văn hóa địa phương dựa trên thế mạnh thương hiệu *Thành phố Sáng tạo Âm nhạc UNESCO*.

Dự kiến, các bài tham luận tại Hội thảo sẽ xoay quanh những vấn đề như: Vận hành và phát triển Thành phố Sáng tạo Âm nhạc; kinh nghiệm thực hiện các cam kết của UNESCO đối với Thành phố Sáng tạo Âm nhạc; thúc đẩy phát triển ngành CNVH gắn với các sản phẩm du lịch âm nhạc dựa trên thương hiệu Thành phố Sáng tạo Âm nhạc của UNESCO; bảo tồn và phát huy di sản văn hóa kết hợp phát triển du lịch xanh...

THÁI SƠN

Người phụ nữ Mường và hành trình "thắp sáng" bản làng

● NGUYỄN LINH

Giữa núi rừng xanh thẳm của thôn Cao Hoong, xã Lũng Cao, huyện Bá Thước (Thanh Hóa), bà Hà Thị Tự, Bí thư Chi bộ kiêm Trưởng thôn, vừa trở về từ Hội nghị biểu dương ở Hà Nội. Với dáng vẻ mộc mạc nhưng ánh mắt sáng ngời, bà kể lại chuyến đi đầy ý nghĩa, nơi bà được tôn vinh là một trong những điển hình tiêu biểu toàn quốc trong học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh…

Tổng Bí thư Tô Lâm; Bí thư TƯ Đảng, Trưởng ban Tuyên giáo TƯ Nguyễn Trọng Nghĩa trao chứng nhận và biểu trưng tôn vinh bà Hà Thị Tự tại Chương trình Giao lưu điển hình toàn quốc trong Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh năm 2024

Tấm gương sáng giữa núi rừng

Cao Hoong là một bản làng nhỏ nằm nép mình giữ đại ngàn hùng vĩ thuộc xã Lũng Cao. Với 24 hộ dân, chủ yếu là đồng bào dân tộc Mường, nơi đây vẫn còn nhiều khó khăn trong đời sống kinh tế và hạ tầng cơ bản. Được bà con tín nhiệm, năm 2008, bà Hà Thị Tự được bầu làm Trưởng thôn, và đến nay bà đã trở thành một tấm gương sáng về sự tận tụy với cộng đồng.

Dưới sự "chèo lái" của bà Hà Thị Tự, bản Cao Hoong dần thay da đổi thịt. Bà vận động người dân chuyển đổi cơ cấu cây trồng, áp dụng khoa học kỹ thuật vào sản xuất nông nghiệp. Nhiều hộ đã biết canh tác hiệu quả, giảm thiểu rủi ro và tăng thu nhập từ các cây trồng mới như lúa chất lượng cao, ngô lai, rau màu… Bên cạnh đó, bà đặc biệt chú trọng việc giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc Mường. Các phong tục truyền thống như lễ hội, trang phục được bà khuyến khích duy trì, trong khi các hủ tục lạc hậu dần bị loại bỏ nhờ sự kiên trì thuyết phục của người Trưởng thôn gương mẫu.

"Bà Tự không chỉ là người lãnh đạo mà còn như một người chị, người mẹ của dân bản. Bà luôn hết lòng vì cộng đồng, dẫn dắt dân làng trong mọi phong trào thi đua xây dựng thôn bản, cải thiện cuộc sống", chị Phạm Thị Dung, một người dân Cao Hoong chia sẻ.

Hành trình mang ánh sáng về bản làng

Một trong những câu chuyện được nhắc đến nhiều nhất về bà Tự là chuyến đi tới Ấn Độ cách đây 6 năm. Đó là lần đầu tiên bà rời khỏi núi rừng quê hương để học cách mang ánh sáng về cho bản làng.

Năm 2015, thông qua một dự án của Tổ chức phi chính phủ GRET (Pháp), thôn Cao Hoong được chọn tham gia chương trình đào tạo về năng lượng mặt trời tại Trường Barefoot, bang Rajasthan, Ấn Độ. Trong bốn phụ nữ dân tộc thiểu số của Thanh Hóa được lựa chọn, bà Hà Thị Tự là người duy nhất đại diện cho huyện Bá Thước.

"Lần đầu tiên đi máy bay, đến một đất nước mà ngôn ngữ và văn hóa đều xa lạ, tôi vừa lo lắng vừa phấn khởi. Nhưng nghĩ đến việc mang ánh sáng về cho bản làng, tôi tự nhủ phải cố gắng học tập thật tốt", bà Tự nhớ lại.

Khóa học kéo dài 6 tháng đã giúp bà nắm vững kỹ thuật lắp ráp và sửa chữa hệ thống năng lượng mặt trời. Với sự quyết tâm và chăm chỉ, bà đã vượt qua những khó khăn về ngôn ngữ, văn hóa và hoàn thành xuất sắc chương trình đào tạo.

Khi trở về quê hương, bà bắt tay vào lắp đặt các bộ đèn năng lượng mặt trời cho 24 hộ dân ở Cao Hoong. Nhờ ánh sáng từ những chiếc đèn này, bà con không còn phải sống trong cảnh tối tăm khi màn đêm buông xuống. Đặc biệt, các thôn lân cận như Kịt, Pốn cũng được bà hỗ trợ lắp đặt đèn, mở ra một trang mới cho đời sống vùng cao.

"Mỗi khi đèn nhà ai hỏng, bà con lại gọi tôi đến sửa chữa. Nhìn ánh sáng rực lên từ những ngôi nhà trong bản, tôi thấy hạnh phúc vô cùng", Trưởng thôn Hà Thị Tự chia sẻ.

Cống hiến từ trái tim nhiệt huyết

Không chỉ thắp sáng nơi núi rừng xa xôi, bà Hà Thị Tự còn đóng góp to lớn vào việc xây dựng cơ sở hạ tầng và cải thiện đời sống của đồng bào. Dưới sự vận động của bà, người dân đã chung tay xây dựng đập tràn Nặm Oong, tuyến mương tưới dài 200m phục vụ 4,8 ha lúa và nhiều công trình thiết yếu khác như đường nội đồng, sân bóng… Dù đời sống của bà con còn nhiều khó khăn, nhưng bà Tự luôn tìm cách khơi dậy tinh thần đoàn kết, huy động sức mạnh cộng đồng để vượt qua thách thức. Những công trình này không chỉ mang lại lợi ích vật chất mà còn tạo sự gắn kết và tin tưởng lẫn nhau giữa các gia đình trong thôn.

Một nhiệm vụ quan trọng khác mà bà Tự thực hiện là bảo vệ rừng. Sống trong khu vực thuộc Khu bảo tồn thiên nhiên Pù Luông, bà hiểu rõ vai trò của rừng đối với đời sống người dân. Nhờ những buổi tuyên truyền kiên trì, bà con trong bản đã dần thay đổi nhận thức, không còn phá rừng làm nương rẫy mà tích cực tham gia giữ gìn tài nguyên thiên nhiên. "Rừng không chỉ là tài sản mà còn là sinh kế của chúng tôi, bảo vệ rừng là bảo vệ chính tương lai của con cháu", bà luôn tâm niệm.

Ngày 15.11 vừa qua tại Hà Nội, bà Hà Thị Tự được vinh danh tại chương trình giao lưu toàn quốc "Hồ Chí Minh - Hành trình khát vọng 2024". Đây là sự ghi nhận cho những cống hiến không mệt mỏi của bà trong suốt hơn 15 năm công tác cộng đồng.

Ông Lương Văn Thuân, Chủ tịch UBND xã Lũng Cao nhận xét: "Đồng chí Hà Thị Tự là tấm gương sáng về sự tận tụy và gương mẫu. Những việc làm của đồng chí đã góp phần quan trọng thay đổi diện mạo thôn bản, nâng cao đời sống người dân".

Với bà Tự, thành quả lớn nhất không phải là bằng khen hay danh hiệu, mà là niềm tin yêu của bà con. "Trong mọi việc, cần phải đặt lợi ích chung của cộng đồng lên trên hết", bà tâm sự.

Năm 2022, thôn Cao Hoong chính thức được đóng điện lưới quốc gia, đánh dấu một bước ngoặt quan trọng trong hành trình đổi thay của bản làng. Dù giờ đây, những bộ đèn năng lượng mặt trời bà từng mang về không còn được sử dụng, nhưng với người dân Cao Hoong, chúng vẫn mãi là kỷ niệm đẹp. "Nhờ những chiếc đèn đó, chúng tôi đã vượt qua quãng thời gian khó khăn nhất. Ánh sáng không chỉ xua tan bóng tối mà còn thắp lên hy vọng về tương lai", ông Bùi Văn Hoan, một người dân trong bản chia sẻ.

Và ở nơi ấy, người phụ nữ Mường nhỏ bé nhưng kiên cường vẫn ngày ngày âm thầm cống hiến, mang lại những điều tốt đẹp nhất cho bản làng của mình. ■

Vĩnh Long triển khai thực hiện Luật Phòng, chống bạo lực gia đình

Theo đó, để triển khai thi hành Luật Phòng, chống bạo lực gia đình và Nghị định số 76/2023/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Phòng, chống bạo lực gia đình, UBND tỉnh Vĩnh Long đã ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Luật Phòng, chống bạo lực gia đình và Nghị định 76 trên địa bàn tỉnh.

Kế hoạch nêu rõ sự cần thiết phải tăng cường phối hợp giữa các sở, ban, ngành, đoàn thể và UBND các huyện, thị xã, thành phố trong việc tổ chức triển khai thi hành Luật Phòng, chống bạo lực gia đình. Kế hoạch cũng xác định cụ thể nội dung công việc, thời hạn, tiến độ hoàn thành, và trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức có liên quan nhằm đảm bảo việc thi hành Luật và Nghị định được thực hiện đồng bộ, thống nhất, hiệu lực và hiệu quả.

Nội dung kế hoạch bao gồm: Xây dựng và hoàn thiện các văn bản quy định chi tiết và biện pháp thi hành Luật; Tổ chức thực hiện theo thẩm quyền hoặc kiến nghị cơ quan có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung, thay thế, bãi bỏ hoặc ban hành mới các văn bản quy phạm pháp luật nhằm bảo đảm phù hợp với quy định của Luật Phòng, chống bạo lực gia đình và các văn bản hướng dẫn thi hành; Xây dựng và ban hành quy chế phối hợp trong việc hỗ trợ, can thiệp, xử lý các trường hợp bạo lực gia đình trên địa bàn tỉnh; Xây dựng mức chi ngân sách cho các hoạt động phòng, chống bạo lực gia đình; Hỗ trợ và tạo điều kiện cho các cơ sở cung cấp dịch vụ trợ giúp phòng, chống bạo lực gia đình và các tổ chức khác tham gia vào công tác này…

Kế hoạch đặt mục tiêu đảm bảo tất cả các hoạt động triển khai được thực hiện một cách hiệu quả, đồng thời huy động sự tham gia tích cực của toàn xã hội trong công tác phòng, chống bạo lực gia đình tại tỉnh Vĩnh Long.

NHẬT MINH

Người muốn đưa Lân, Sư, Rồng Việt Nam ra thế giới

● THU SÂM

Trở về từ chương trình Ngày Việt Nam ở nước ngoài 2024, TS Phạm Quang Long - Chủ tịch Liên đoàn Lân, Sư, Rồng Việt Nam vẫn chưa hết niềm vui và tự hào khi nét văn hóa của Việt Nam được bạn bè quốc tế đón nhận.

Để lại ấn tượng sâu đậm với bạn bè quốc tế

Đây là chương trình được tổ chức tại thành phố Rio de Janeiro của Brazil nhân kỷ niệm 35 năm quan hệ ngoại giao Việt Nam - Brazil. "Thật vinh dự khi Liên đoàn Lân, Sư, Rồng Việt Nam và Trường IVS được cử đội tuyển biểu diễn tại chương trình với chủ đề đầy ý nghĩa: *Hội tụ tinh hoa ngàn năm - Vươn mình trong kỷ nguyên giàu mạnh, thịnh vượng* nhằm quảng bá và tôn vinh những nét đẹp, giá trị văn hóa truyền thống đặc sắc của Việt Nam đến với bạn bè Brazil và quốc tế; mang đến những góc nhìn mới, đa chiều về các di sản văn hóa nghìn năm của dân tộc Việt Nam; khẳng định bản sắc văn hóa riêng biệt và thể hiện khát vọng hội nhập, phát triển của Việt Nam trong bối cảnh toàn cầu hóa", TS Phạm Quang Long chia sẻ.

Màn biểu diễn đặc sắc của đội tuyển Lân, Sư, Rồng Việt Nam đã gây ấn tượng mạnh với người dân Brazil

Tại sự kiện, màn trống hội rộn ràng kết hợp với múa võ cổ truyền Vovinam với những thế võ uyển chuyển, mạnh mẽ trên nền trống hào hùng, khí thế để lại dấu ấn khó phai trong lòng công chúng sở tại. Đặc biệt, đội tuyển quốc gia thuộc Liên đoàn lân sư rồng Việt Nam lần đầu giới thiệu đến bạn bè quốc tế tiết mục múa rồng Tứ Linh tái hiện hình ảnh những con rồng thời Lý - một trong những nét tinh hoa văn hóa gắn bó mật thiết với đời sống của người Việt Nam từ xưa tới nay, nhận được những tràng pháo tay vang dội từ bạn bè quốc tế.

Trong thời khắc đó ở một nơi cách xa Tổ quốc hàng ngàn cây số, âm vang tiếng trống dân tộc hòa quyện với hình ảnh Rồng truyền thống Việt Nam cùng màn biểu diễn võ thuật và múa cờ được lớp thế hệ trẻ tương lai của Việt Nam thể hiện khiến ai nấy đều tự hào. "Khi đó trong lòng chúng tôi đều ngân vang lên niềm tự hào: Việt Nam hùng cường là đây, Việt Nam vươn mình mạnh mẽ bởi sức trẻ, nhiệt huyết và tình yêu quê hương, đất nước là đây! Và chúng tôi càng thấm sâu giá trị văn hóa ngàn đời của dân tộc để tự tin tỏa sáng ở xứ bạn. Qua màn biểu diễn này, điều chúng tôi muốn lan tỏa là hình ảnh đất nước Việt Nam tươi đẹp, với nền văn hóa bền vững, trường tồn qua thời gian là nền móng cho lớp lớp thế hệ hướng tới xây dựng một tương lai đầy khát vọng vươn xa cùng bạn bè quốc tế", Chủ tịch Liên đoàn Lân, Sư, Rồng chia sẻ.

Và tâm huyết của những người muốn lan tỏa văn hóa Việt Nam

Để có một hành trình ấn tượng góp phần lan tỏa văn hóa Việt Nam này, đội tuyển Lân, Sư, Rồng Việt Nam đã có một quá trình chuẩn bị công phu, đầy tỉ mỉ. "Hoạt động biểu diễn Lân, Sư, Rồng ở Việt Nam đang rất phát triển, song thực tế đáng buồn là con Lân lại mang hình dáng ngoại lai. Vì thế, chúng tôi đã phục dựng hình ảnh rồng thời Lý (mũi hình lá đề) và lân (lông mày hình cá chép, được múa dịp Trung thu cùng tiến sĩ giấy, mong con trẻ học hành đỗ đạt)", tiến sĩ Phạm Quang Long chia sẻ thêm.

Để biểu diễn Lân, Sư, Rồng tại Brazil, ông Phạm Quang Long cũng cho biết, ngoài đội tuyển quốc gia đã được Liên đoàn chọn lựa kỹ lưỡng, các phần hiệu ứng kèm theo như âm nhạc cũng được phối khí sao cho mang đậm chất âm nhạc truyền thống. "Chẳng hạn như với trống biểu diễn, chúng tôi cũng chuẩn bị để trống mang bản sắc của người Việt Nam, trống được làm từ gỗ mít, được cố định bằng đinh làm từ tre già, mặt trống bịt da trâu nên nghe tiếng trống cũng khác tiếng trống thông thường. Ngay từ cách đánh trống tới trang phục biểu diễn chúng tôi cũng nghiên cứu sao cho đậm chất văn hóa Việt Nam, không lẫn, không pha tạp với văn hóa khác. Múa Lân, Sư, Rồng Việt Nam có lịch sử hàng nghìn năm, đã được mô tả trong các bức tranh dân gian Đông Hồ, tranh Hàng Trống. Vì thế chúng tôi phải phục dựng sao cho thuần Việt", TS Phạm Quang Long chia sẻ.

Thông qua các tiết mục biểu diễn, đội tuyển Lân, Sư, Rồng đã góp phần lồng ghép khéo léo những câu chuyện để kể về lịch sử mấy ngàn năm văn hóa Việt. Từ cái nôi trăm trứng của con Lạc, cháu Hồng đến những giai đoạn hiên ngang, mạnh mẽ bảo vệ Tổ quốc, xây dựng đất nước rồi tưng bừng cờ, hoa, trống hội mừng đất nước bước vào kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của cả dân tộc. Cùng với đó là những nét văn hóa bình dị mà tinh tế trong đời sống hằng ngày như nón lá, múa Rối nước, tranh Đông Hồ, cà phê... "Đó chính là cầu nối để bạn bè quốc tế hiểu rõ hơn về Việt Nam, để văn hóa dân tộc Việt Nam luôn bền vững, trường tồn qua thời gian, là nền móng cho lớp lớp thế hệ hướng tới một tương lai đầy khát vọng vươn xa", TS Phạm Quang Long tâm huyết.

Ông cũng vui mừng chia sẻ sau thành công tại Đại hội thể thao toàn quốc lần thứ IX, dự kiến môn Lân, Sư, Rồng sẽ được đưa vào chương trình thi đấu chính thức của Đại hội Thể thao toàn quốc lần thứ X, tổ chức tại TP.HCM vào năm 2026. "Hy vọng môn này sẽ tiếp tục nhận được sự tới xem, cổ vũ nhiệt tình của nhân dân. Đồng thời qua Đại hội, sẽ góp phần nâng cao nhu cầu hưởng thụ về văn hóa, thể thao cho người dân và môn Lân, Sư, Rồng sẽ thực sự góp phần tạo nên bầu không khí lễ hội của sự kiện thể thao lớn, được tổ chức nhằm hướng tới mục tiêu chăm lo sức khỏe cho người dân Việt Nam", Chủ tịch Liên đoàn Lân, Sư, Rồng chia sẻ. ■

Đổi mới tư duy và nâng cao nhận thức về kinh tế thể thao

Tham luận tại Hội thảo kinh tế thể thao của Việt Nam và giải pháp phát triển vừa được tổ chức tại Hà Nội, PGS.TS Đặng Văn Dũng (Trường Đại học TDTT Bắc Ninh) nhấn mạnh, một trong những giải pháp là chúng ta cần đổi mới tư duy và nâng cao nhận thức về kinh tế TDTT.

Hội thảo do Viện Khoa học công nghệ thể thao - Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam tổ chức với sự tham gia của hơn 120 đại biểu là các nhà quản lý, chuyên gia đầu ngành, các doanh nghiệp, các nhà khoa học trong nước và quốc tế.

TS Đặng Văn Dũng cho biết, dựa trên kết quả của những nghiên cứu trong nước, kinh nghiệm quốc tế, cũng như nhu cầu phát triển kinh tế TDTT của đất nước, cho phép xác lập các giải pháp chiến lược phát triển kinh tế TDTT trong thời gian tới. Thứ nhất là đổi mới tư duy và nâng cao nhận thức về kinh tế TDTT trong đó có việc nghiên cứu và phát triển về kinh doanh TDTT, đào tạo và nâng cao trình độ, năng lực kinh doanh TDTT. Thứ hai là hoàn thiện cơ sở pháp lý cho phát triển hoạt động kinh tế TDTT. Thứ ba là tạo lập và phát triển thị trường hàng hóa, dịch vụ TDTT. Thứ tư là hình thành và phát triển công nghiệp thể thao. Thứ năm là đảm bảo sự hỗ trợ đầu tư từ phía Nhà nước cho hình thành kinh tế TDTT như là khởi tạo, tạo đà và khuyến khích các nỗ lực kinh doanh TDTT. Và thứ sáu là hoàn thiện bộ máy tổ chức quản lý TDTT đáp ứng yêu cầu quản lý kinh doanh TDTT và hình thành, phát triển ngành kinh tế mới - công nghiệp thể thao.

Trong khi đó, Tổng thư ký Ủy ban Olympic Việt Nam Trần Văn Mạnh nhấn mạnh rằng dù có nhiều tiềm năng nhưng kinh tế thể thao ở Việt Nam còn chậm phát triển. Ông Trần Văn Mạnh kiến nghị nhiều giải pháp phát triển kinh tế thể thao trong đó cần có các cơ chế, chính sách khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư cho thể thao, giải quyết bài toán về hiệu quả thương mại cho các doanh nghiệp khi đầu tư cho thể thao.

Đồng quan điểm, Phó Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Bình Dương Cao Văn Chóng nhận định: "Đối với Việt Nam, kinh tế thể thao được đánh giá phát triển chậm và chưa phát huy lợi thế, rất cần được quan tâm và thay đổi, tăng tốc để không tụt hậu. Chúng ta cần xây dựng được nền công nghiệp thể thao vừa phù hợp với điều kiện chính sách, nguồn lực xã hội nhưng cũng phải thích nghi, bắt nhịp với xu hướng phát triển công nghiệp, kinh tế thể thao nói chung của khu vực, châu lục và thế giới. Nói cách khác, hoạt động đầu tư, kinh doanh cùng các giao dịch thương mại trên nền tảng khai thác thể thao vẫn còn ở dạng tiềm năng và cần sự thúc đẩy để tăng trưởng trong thời gian tới".

Hy vọng với các ý kiến tâm huyết tại Hội thảo sẽ mở ra cơ hội để kinh tế thể thao ở nước ta phát triển như kỳ vọng.

VÂN GIANG

Sau "ngôi hậu" là World Cup

● **HOÀNG ANH**

Đội tuyển Futsal nữ Việt Nam vừa viết thêm trang sử mới cho bóng đá nước nhà, khi vô địch Giải Futsal Đông Nam Á 2024 ở Philippines. Chiến tích này sẽ là động lực vô cùng to lớn giúp thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng tự tin hướng đến mục tiêu quan trọng nhất của bóng đá Việt Nam trong năm 2025, đó là giành vé tham dự World Cup Futsal nữ.

Vượt khó

So với các cầu thủ nam thì các cô gái Futsal nữ chịu nhiều thiệt thòi hơn khi họ có ít cơ hội được tập trung ĐTQG, không thường xuyên tham dự các giải quốc tế cũng như không có nhiều nơi đào tạo một cách chuyên nghiệp, bài bản. Lực lượng hiện tại của ĐTQG chủ yếu là các cầu thủ của Thái Sơn Nam. Trong các đợt tập trung gần đây, lực lượng cầu thủ Futsal nữ được tuyển chọn một phần là các cầu thủ sân 11 người nên nguồn nhân sự đa dạng hơn để lắp ráp thi đấu với nhau. Lực lượng của đội hiện tại là sự kết hợp của các cầu thủ có kinh nghiệm và đa phần cầu thủ trẻ, chưa có kinh nghiệm quốc tế. Khó khăn là vậy nhưng thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng đã nỗ lực vượt qua khi hoàn thành giáo án tập luyện tại TP.HCM trước khi sang Philippines thi đấu giải Đông Nam Á.

Giải đấu số 1 khu vực đã mang đến nhiều khó khăn khi đội phải thi đấu liên tục 5 trận trong 5 ngày. Đây đã là một thử thách rất lớn về thể lực với các cầu thủ nam, chứ đừng nói là các cô gái - vốn có cơ địa và thể chất kém hơn nhiều. Việc thi đấu với lịch dày đặc như vậy đòi hỏi ban huấn luyện phải có tính toán kỹ lưỡng cho từng trận, phân phối sức cho từng thời điểm, các cầu thủ cũng phải đảm bảo tốt về thể trạng cũng như chuyên môn. Trước trận đấu cuối cùng với Thái Lan, HLV Nguyễn Đình Hoàng cũng lo lắng về vấn đề này, bởi đội đã vắt sức đá 4 trận liên tiếp trong 4 ngày tại vòng bảng và bước vào trận chung kết mà không có quãng nghỉ phục hồi còn người Thái được nghỉ xen kẽ.

Chức vô địch Đông Nam Á sẽ là động lực lớn giúp tuyển nữ Việt Nam tự tin hướng đến hành trình chinh phục tấm vé dự World Cup

Đáng lo ngại hơn khi trong trận chung kết, hai đội chơi giằng co và kéo dài thêm qua 2 hiệp phụ. Đây là điều bất lợi cho đội bởi các cô gái Việt Nam thua thiệt thể lực hơn so với đối thủ. Nhưng bằng sự nỗ lực, tinh thần bất khuất của người phụ nữ Việt Nam, Thanh Hằng cùng các đồng đội đã vượt qua tất cả. Hai bàn thắng của Phương Anh là thành quả xứng đáng cho những nỗ lực đó và giúp đội giành chiến thắng chung cuộc 2-1 để lần đầu tiên vô địch Đông Nam Á.

"Tôi muốn cảm ơn đặc biệt đến các cầu thủ, họ đã thi đấu với tinh thần quyết tâm lớn, thể hiện sự đoàn kết cao để giành chiến thắng. Theo tôi, chức vô địch là thành quả của tinh thần, nỗ lực và đặc biệt là sự đoàn kết của các cầu thủ đã mang đến chiến thắng ở trận chung kết. Đấy chính là yếu tố quan trọng nhất đưa đội nhà đến chức vô địch", HLV Nguyễn Đình Hoàng bày tỏ.

Tự tin ra "biển lớn"

Sau "ngôi hậu" tại sân chơi khu vực, các cô gái Việt Nam sẽ bước ra "biển lớn" với nhiệm vụ cực kỳ quan trọng là giành tấm vé tham dự World Cup 2025. Để làm được điều đó, thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng phải vượt qua thử thách đầu tiên tại vòng loại giải vô địch châu Á vào tháng 1.2025 ở Myanmar. Vào đầu tháng 12 tới, đội sẽ tập trung trở lại để chuẩn bị cho chiến dịch. Ở bảng D, tuyển nữ Việt Nam sẽ gặp các đối thủ Đài Bắc Trung Hoa, Macau (Trung Quốc) và Myanmar. Ở bảng này, chỉ có Myanmar là đáng ngại, nhưng chúng ta cũng vừa đánh bại họ 5-2 ở trận ra quân giải Đông Nam Á. Nếu thi đấu đúng sức, tuyển nữ Việt Nam sẽ không gặp nhiều khó khăn để vượt qua bảng đấu này. Theo thể thức, 19 đội được chia thành 4 bảng ở vòng loại, thi đấu chọn 9 đội, trong đó có 2 đội đứng đầu mỗi bảng và đội xếp thứ ba có thành tích tốt nhất đi tiếp.

Vòng chung kết Giải Futsal vô địch châu Á 2025 diễn ra tại Trung Quốc vào tháng 5 cũng sẽ là vòng loại World Cup nữ 2025. Giải đấu này có 3 suất châu Á dự ngày hội Futsal nữ lớn nhất hành tinh tại Philippines. Tuyển nữ Việt Nam đang xếp thứ 11 thế giới, hạng 4 châu Á sau Thái Lan (6), Iran (9), Nhật Bản (10). Đây cũng là những đội được cho có nhiều khả năng cạnh tranh tấm vé dự World Cup nhất. Theo đánh giá của giới chuyên môn, ngoài các đội bóng có thứ hạng cao hơn ở trên, các cô gái Việt Nam sẽ còn cạnh tranh suất dự World Cup với Uzbekistan (18), Indonesia (24) hay Trung Quốc (26).

Tại giải quốc tế diễn ở Lan Châu (Trung Quốc) hồi tháng 7, tuyển nữ Việt Nam từng thắng Trung Quốc (4-2), hoà Iran (2-2) và Uzbekistan (5-5) để giành ngôi á quân. Ở giải quốc tế tại Thái Lan hồi tháng 9, đội cũng hòa chủ nhà 2-2 để đoạt chức vô địch. Còn tại hành trình vô địch giải Đông Nam Á vừa qua, thầy trò HLV Nguyễn Đình Hoàng đã vượt qua Indonesia 5-0 và thắng Thái Lan 2-1. Với những kết quả tích cực trên, các cô gái Việt Nam hoàn toàn tự tin hướng đến chiến dịch lớn vào năm sau với mục tiêu cạnh tranh sòng phẳng tấm vé dự World Cup với bất kỳ đối thủ nào. ■

Không "đẽo cày giữa đường!"

Sau khi HLV trưởng Kim Sang-sik công bố danh sách 30 cầu thủ được triệu tập vào đội tuyển Việt Nam, chuẩn bị cho giải vô địch Đông Nam Á - ASEAN Cup 2024 kèm lưu ý sẽ tiếp tục có sự bổ sung về lực lượng sau khi Nam Định hoàn thành thi đấu vòng bảng AFC Champions League Two 2024/25, trên các diễn đàn xuất hiện không ít tranh luận về những cái tên được hay không được triệu tập.

Chẳng cần đi sâu vào phân tích hay so sánh về chủ đề vì sao cầu thủ này được triệu tập, cầu thủ kia lại không, trước nhất cần minh định, việc dùng ai, bỏ ai là quyền của HLV trưởng. Đây là trách nhiệm của người dẫn dắt ĐTQG Việt Nam, như ông Trần Anh Tú, Phó Chủ tịch Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) khẳng định: "Theo hợp đồng, HLV trưởng ĐT Việt Nam toàn quyền lựa chọn cầu thủ. Lãnh đạo VFF tôn trọng và không can thiệp quyết định nhân sự của HLV trưởng".

Thứ hai, bất cứ ai theo dõi sát sao bóng đá Việt Nam đều nhận thấy danh sách của HLV Kim Sang-sik đề cao yếu tố phong độ. Trung vệ kỳ cựu Quế Ngọc Hải vắng mặt vì chưa đạt thể trạng tốt nhất, trong khi tiền vệ Doãn Ngọc Tân, dù đã 30 tuổi và chưa từng khoác áo đội tuyển quốc gia ở bất kỳ cấp độ nào, lại được triệu tập vì là nhân tố quan trọng giúp Thanh Hóa dẫn đầu V.League. Ngoài Ngọc Tân, một gương mặt lần đầu "lên tuyển" là Trần Bảo Toàn, phong độ bùng nổ trong màu áo HAGL đã giúp cầu thủ tấn công 24 tuổi này thuyết phục HLV Kim và các cộng sự.

Trường hợp khác đáng để nhắc đến là Nguyễn Quốc Việt, tiền đạo đang khoác áo Phù Đổng Ninh Bình theo dạng cho mượn từ HAGL. Nhiều ý kiến cho rằng triệu tập một cầu thủ chưa ghi bàn ở giải hạng Nhất là thiếu thuyết phục. Tuy nhiên, nếu theo dõi sát sao V.League sẽ thấy trước khi đến Ninh Bình, Quốc Việt thể hiện phong độ ấn tượng trong màu áo HAGL ở giai đoạn đầu mùa. Dù chưa ghi bàn nhưng những pha đột phá bên cánh phải của anh tỏ ra rất lợi hại. Thêm vào đó, Quốc Việt đã cải thiện đáng kể thể hình, trở nên mạnh mẽ hơn trong các pha tranh chấp tay đôi.

Nếu để chiều lòng dư luận, vị chiến lược gia người Hàn Quốc hoàn toàn có thể bổ sung Quế Ngọc Hải hay Nguyễn Công Phượng vào danh sách triệu tập. Tuy nhiên, thắng bại của một nhà cầm quân không nằm ở việc làm hài lòng người hâm mộ mà ở kết quả trên sân cỏ. Muốn thành công, HLV phải tập hợp những cầu thủ chất lượng nhất, phù hợp nhất với triết lý, quan điểm chiến thuật bản thân để rồi phát huy hết khả năng của học trò. Dụng nhân như dụng mộc, càng "đẽo cày giữa đường" càng biến gỗ quý thành mùn cưa.

NGỌC TRUNG

HLV Kim Sang-sik và các học trò đang có chuyến tập huấn tại Hàn Quốc

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Cuộc thi nói tiếng Việt dành cho sinh viên Thái Lan

Đại sứ quán Việt Nam tại Thái Lan phối hợp với Đại học Srinakharinwirot đã tổ chức thành công vòng chung kết cuộc thi nói tiếng Việt dành cho sinh viên Thái Lan. Cuộc thi thu hút sự tham gia của gần 60 sinh viên đến từ 5 trường đại học tại Thái Lan. Qua nhiều vòng thi, 15 thí sinh xuất sắc nhất đã bước vào vòng chung kết.

Nhiều thí sinh đã để lại ấn tượng cho khán giả, không chỉ bằng kỹ năng nói tiếng Việt mà còn bởi sự hiểu biết, yêu thích về các điểm du lịch của Thái Lan, lịch sử, văn hóa Việt Nam. Bạn Suchanan Phuthaponphithak (Đại học Udon Thani) thuyết trình về Khu di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh và quá trình truyền bá chủ nghĩa yêu nước của Bác Hồ tại Thái Lan trong giai đoạn 1928-1929. Đặc biệt, bạn Chetsada Pinittanon (Đại học Thammasat) trình diễn khúc dân ca Lý Mười thương bằng đàn tranh...

XUÂN THU

Nga lên phương án giải quyết tình trạng thiếu lao động

Trong bối cảnh dân số ngày càng sụt giảm, người phát ngôn Điện Kremlin (Nga) Dmitry Peskov đã nêu bật vai trò quan trọng của lực lượng lao động nhập cư trong việc duy trì sự phát triển kinh tế. Ông Peskov nhấn mạnh: "Người di cư là một nhu cầu thiết yếu", đồng thời lưu ý với diện tích rộng lớn nhưng dân số lại tương đối ít, Nga đang đối mặt với tình trạng thiếu hụt nguồn nhân lực, do đó Nga luôn chào đón người di cư để họ có thể đóng góp vào sự phát triển năng động của nước Nga. Tuy nhiên, các lao động nhập cư cần phải đáp ứng các yêu cầu nhất định, như biết tiếng Nga và tuân thủ các quy định của pháp luật, đồng thời làm việc ở các ngành nghề mà nước Nga thực sự cần.

Theo dữ liệu của Cơ quan thống kê quốc gia Nga, năm 2023 tỉ lệ sinh ở nước này chỉ đạt 1,41/phụ nữ ở độ tuổi sinh sản, trong khi mức sinh thay thế cần thiết là 2/phụ nữ.

L.YẾN

Nhiều ngôi sao được đưa vào chương trình giảng dạy đại học

● **NGUYỄN DƯƠNG**

Thay vì học các môn học kiến thức nền và chuyên ngành, nhiều trường đại học danh tiếng trên thế giới đã mở ra các lớp học về một số nghệ sĩ, ca sĩ được yêu mến ở nhiều góc nhìn khác nhau. Khóa học về Taylor Swift ở ĐH Harvard vào tháng 2 năm nay bị quá tải do có nhiều sinh viên đăng ký. Khóa học sắp tới về Beyoncé tại ĐH Yale cũng thu hút sự chú ý đặc biệt của sinh viên.

Theo nguồn tin từ *New York Post,* Beyoncé và di sản văn hóa của nữ ca sĩ sẽ là chủ đề của một khóa học trong trường Đại học Yale danh tiếng của Mỹ vào năm 2025. Lớp học này được mang tên Beyoncé làm nên lịch sử: Truyền thống, văn hóa, lý thuyết và chính trị của người da màu thông qua âm nhạc. Lớp học sẽ do giáo sư Daphe Brooks thuộc chuyên ngành Nghiên cứu người Mỹ gốc Phi giảng dạy, tập trung vào giai đoạn phát triển của nữ ca sĩ từ năm 2013 đến album *Cowboy Carter* vào năm nay, từ đó phân tích nhận thức và sự tham gia của nữ ca sĩ vào các hệ tư tưởng xã hội và chính trị. Trong quá trình học tập, các sinh viên sẽ được thưởng thức các tiết mục biểu diễn từ Beyoncé, bao gồm các cảnh quay từ các concert nhằm giúp sinh viên hiểu sâu hơn về văn hóa của người da màu.

"Chúng tôi sẽ nghiêm túc xem xét những công trình trí tuệ của một số nhà tư tưởng vĩ đại nhất trong nền văn hóa Mỹ, kèm theo đó là âm nhạc của Beyoncé và suy nghĩ về cách chúng tôi có thể áp dụng triết lý này vào tác phẩm của cô ấy. Đồng thời, chúng tôi cũng xem xét cách chúng trở nên trái ngược với truyền thống trí tuệ cấp tiến của người da màu", giáo sư Brooks nói.

Đây không phải là lần đầu tiên khóa học về *Beyoncé* được giảng dạy ở đại học. Theo Reuters, năm 2017 Đại học Copenhagen (Đan Mạch) đã triển khai khóa học *Beyonce, Giới tính và Chủng tộc,* được 75 sinh viên đăng ký tham gia và khóa học phải chuyển qua một giảng đường lớn hơn dự kiến ban đầu. Truyền hình Đan Mạch TV2 dẫn lời giáo sư Erik Steinskog, giảng viên của khóa học cho biết, trong khóa học chính thức tích lũy tín chỉ cho bằng đại học cho sinh viên ngành nghệ thuật và văn hóa này, ông giảng về ca từ, các video và buổi diễn của Beyoncé, tập trung vào giới tính và chủng tộc.

Cuộc đời và sự nghiệp âm nhạc của ca sĩ Beyoncé được đưa vào nghiên cứu giảng dạy ở nhiều trường đại học nổi tiếng **Ảnh: GETTY IMAGES**

Trước đó, năm 2014 tại Đại học Rutgers (Mỹ) đã mở khóa *Chính trị hóa Beyoncé* tại khoa Nghiên cứu Giới tính và Phụ nữ. Khóa học cũng thu hút đông đảo sinh viên tham dự. Theo trang web của trường, lớp học này giúp khám phá giới tính, chủng tộc... qua lăng kính sự nghiệp và danh tiếng của Beyonce.

Gần đây nhất, Đại học Công nghệ Auckland ở New Zealand (AUT) triển khai khóa học chuyên nghiên cứu về sự nghiệp 18 năm ca hát của nữ ca sĩ Taylor Swift. Khóa học có tên *Communications Professional* (Taylor Swift: Chuyên gia truyền thông).

Tham gia khóa học này, học viên được phân tích sự nghiệp ca hát của Taylor Swift thông qua góc nhìn và nguyên tắc ngành truyền thông hiện đại. Bên cạnh đó, khóa học giúp sinh viên tìm hiểu và áp dụng lý thuyết về truyền thông thông qua bài giảng về Taylor Swift. Cụ thể, học viên phân tích nội dung về hình ảnh và âm nhạc cùng các chiến lược xây dựng thương hiệu của nữ ca sĩ. AUT cho rằng khóa học tạo cơ hội cho sinh viên tìm hiểu các nguyên tắc truyền thông thông qua góc nhìn của nữ ca sĩ nhạc pop nổi tiếng khắp thế giới.

"Trong suốt sự nghiệp của mình, Taylor Swift đã chứng minh sự xuất sắc trong lời bài hát, âm nhạc và hình ảnh xuất hiện trước công chúng. Học viên còn có thể học được nhiều thứ khi phân tích năng lực của Taylor Swift với tư cách là một chuyên gia truyền thông", giảng viên cao cấp Rebecca Trelease của AUT nhận định.

Trước đó, vào đầu năm 2024, Khóa học về Taylor Swift ở Đại học Harvard mang tên *Taylor Swift and Her World* đã thu hút khoảng 300 đơn đăng ký nên người phụ trách khóa học phải đăng bài tuyển trợ giảng. Là một Swiftie (tên gọi chung của cộng đồng người hâm mộ Taylor Swift), giáo sư Stephanie Burt, giảng viên của khóa học này đã cho các học viên trong khóa học phân tích các sáng tác của Talor Swift, nghiên cứu văn hóa người hâm mộ, văn hóa người nổi tiếng và suy nghĩ của con người thuộc những chủng tộc khác nhau.

Đại học Harvard không phải trường duy nhất mở khóa học về Taylor Switt. Tại Đại học Texas, người tham gia khóa học về nữ ca sĩ sinh năm 1989 sẽ tìm hiểu những nội dung xoay quanh việc cô sử dụng những công cụ văn học để viết nhạc. Trong khi đó, khóa học Taylor Swift ở Đại học California, lại liên quan câu chuyện khởi nghiệp, khóa học đi sâu về lát cắt kinh tế, kinh doanh và xã hội học, cũng như tác động của nữ ca sĩ đối với xã hội với tư cách là một nghệ sĩ.

Việc nghiên cứu các ngôi sao từ lâu đã thu hút sự chú ý của giới học thuật xuất phát từ khả năng định hình và tác động của người nổi tiếng đến cộng đồng, văn hóa. Trước Beyoncé và Taylor Swift, vào năm 2023, Đại học Công nghệ Auckland cũng đã triển khai khóa học về ca sĩ Harry Styles. Năm 2014, Đại học Georgetown có khóa *Xã hội học của Hip-Hop: Mỹ học đô thị của Jay-Z,* nghiên cứu về rapper Jay-Z… ■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Bước đi quan trọng

● **LƯƠNG SAN**

Liên minh châu Âu (EU) vừa công bố kế hoạch hợp tác giảm phát thải methane tại COP29 đang diễn ra ở Azerbaijan. Kế hoạch này nhằm tăng cường hợp tác giữa các quốc gia nhập khẩu và xuất khẩu nhiên liệu hóa thạch, tập trung vào việc cải thiện hệ thống giám sát, báo cáo và xác minh để giảm thiểu lượng khí methane thoát ra từ quá trình sản xuất và tiêu thụ nhiên liệu hóa thạch. Điều này sẽ giúp các quốc gia thành viên có thể theo dõi chặt chẽ lượng khí methane thải ra, đánh giá hiệu quả của các biện pháp giảm thiểu và đưa ra những điều chỉnh cần thiết.

Đây được xem là một trong những giải pháp hiệu quả và nhanh chóng để giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu. Trong bối cảnh cuộc khủng hoảng khí hậu ngày càng trở nên nghiêm trọng, động thái này của EU là bước đi quan trọng nhằm hạn chế lượng khí methane thải ra môi trường và đánh dấu một chương mới trong nỗ lực chung của cộng đồng quốc tế ứng phó với biến đổi khí hậu.

Trước đó, trong báo cáo của cơ quan Môi trường châu Âu (EEA), lượng khí thải nhà kính của EU trong năm 2023 cũng đã giảm tới 8%, gần bằng mức được ghi nhận tại châu Âu khi mà đại dịch Covid-19 khiến nhiều nhà máy phải đóng cửa. Đồng thời, phát thải nhà kính của EU gần đây đã thấp hơn 37% so với mức năm 1990, nhờ đẩy mạnh các loại hình điện gió, điện mặt trời và đóng cửa nhiều nhà máy điện chạy bằng than. Những tín hiệu tích cực này cho thấy những nỗ lực hành động vì khí hậu của EU đã đạt được kết quả khả quan, góp phần củng cố niềm tin vào khả năng ứng phó với cuộc khủng hoảng khí hậu đang diễn biến phức tạp. Đó cũng là nguồn khích lệ tích cực để các nước phát triển đẩy nhanh các cam kết về chống biến đổi khí hậu.

Cùng với mục tiêu tài chính, các quốc gia cần nhanh chóng triển khai những kế hoạch hành động mới nhằm hạn chế mức tăng nhiệt độ toàn cầu, "xanh hóa" hệ thống năng lượng, tăng cường khả năng thích ứng và giải quyết các hệ lụy từ cuộc khủng hoảng khí hậu. ■